

พฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่น
ที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ธันวาคม 2558

พฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่น
ที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่

ภัณฑิลา ทองพูล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม

หลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ธันวาคม 2558

พฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่น
ที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่

ภรณ์ทิลา ทองพูล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธานกรรมการ
(รศ.สุรภร วิศิษฏ์สุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รศ.ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รศ.พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์)

..... กรรมการ
(รศ.พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์)

4 ธันวาคม 2558

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รศ.ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ อีกทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ขอขอบพระคุณ รศ.สุรภร วิศิษฐ์สุวรรณ และ รศ.พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์ ที่ให้ความกรุณารับเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ทั้งนี้ได้กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ตลอดระยะเวลาที่ทำการค้นคว้าจนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆเกี่ยวกับการเรียน และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านสำหรับคำแนะนำ และการช่วยเหลือดูแลประสานงานด้านต่างๆ ตลอดหลักสูตรการศึกษา

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ กัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวถึง ที่ได้มีส่วนในการช่วยเหลือการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้จนลุล่วงไปด้วยดี หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภัญฉิลา ทองพูล

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	พฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนัก ระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่	
ผู้เขียน	นางสาวกัญชิตา ทองพูล	
ปริญญา	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต	
คณะกรรมการที่ปรึกษา	รศ.ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ รศ.พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงพฤติกรรม คุณภาพชีวิต และความพึงพอใจในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย(Simple random Sampling) จากชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณ และมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ที่พำนักแบบการพำนักระยะยาว(Long Stay)ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 ราย โดยแยกเป็นกลุ่มตามระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งได้ดังนี้ กลุ่มอยู่ระยะสั้น ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 55 ราย กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้ง 1 - 5 ปี จำนวน 104 ราย กลุ่มอยู่ระยะยาว ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งมากกว่า 5 ปี จำนวน 41 ราย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive statistic) และวัดระดับความพึงพอใจโดยใช้ Likert - scale

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ในช่วง 61 - 70 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพก่อนเกษียณเป็นพนักงานบริษัทเอกชนหรือห้างร้าน มีรายได้เฉลี่ยก่อนเกษียณที่ประเทศญี่ปุ่นประมาณ 157,000 บาทต่อเดือน เมื่อเกษียณอายุกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแหล่งรายได้จากเงินบำนาญ รายได้เฉลี่ยหลังเกษียณอายุประมาณ 85,000 บาทต่อเดือน ปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ แยกเป็น 2 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยผลักดัน(Push Factors) ที่สำคัญมากที่สุดคือ ค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น รองลงมาคือ ต้องการเริ่มชีวิตใหม่หลังเกษียณหรือต้องการใช้ชีวิตในต่างประเทศ ปัจจัยดึงดูด(Pull Factors) ที่สำคัญมากที่สุดคือ ค่าครองชีพของจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่นมาก รองลงมาคือ มีสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมดีไม่แตกต่างจากประเทศญี่ปุ่น พฤติกรรมการพำนักในจังหวัด

เชียงใหม่ ส่วนใหญ่เลือกที่พักเป็นคอนโดมิเนียม ฟังก์ชันบริเวณย่านช้างเผือก สันติธรรม ตลาดสมเพชร โดยฟังก์ชันกับกลุ่มสมรส มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 47,000 บาทต่อเดือน สำหรับคุณภาพชีวิตโดยเปรียบเทียบระหว่างการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นระดับดี และมีคุณภาพชีวิตในการพำนักที่จังหวัดเชียงใหม่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามประเภทคุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจวัดจากสัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นในระดับต่ำ แต่มีคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจในการพำนักที่จังหวัดเชียงใหม่ในระดับปานกลาง สำหรับคุณภาพชีวิตด้านสังคมวัดจากสภาพการดำเนินชีวิตในสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมวัดจากสภาพแวดล้อมต่างๆโดยรอบ และด้านสุขภาพวัดจากความสามารถในการพึ่งพาตนเองและการเข้าถึงบริการสาธารณสุข พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตทั้ง 3 ด้านนี้ในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นในระดับดี แต่มีคุณภาพชีวิตทั้ง 3 ด้านนี้ขณะพำนักที่จังหวัดเชียงใหม่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสังคม คือ ภาษาและการติดต่อสื่อสาร ปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม คือ ความแออัดของชุมชน ปัญหาการจัดการขยะ และการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก และปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ คือ การขาดความไว้วางใจในสถานพยาบาล และความสะดวกในการเข้าถึงสถานพยาบาล สำหรับความพึงพอใจในการพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากในด้านที่พักอาศัย มีความพึงพอใจปานกลางในบริการสาธารณะ แต่พึงพอใจน้อยในเรื่องอายุวิซ่าและการต่ออายุวิซ่า มีความพึงพอใจปานกลางในสภาพแวดล้อมของชุมชน แต่พึงพอใจมากในเรื่องอัตราค่าเช่าไม่ตรีที่ดีและการอยู่ร่วมกับคนท้องถิ่น และมีความพึงพอใจปานกลางในด้านการติดต่อสื่อสาร โดยมีคะแนนความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันสูงกว่าการติดต่อกับหน่วยงานราชการ

เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวให้ความสำคัญกับปัจจัยผลักดันด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะสั้นและกลุ่มอยู่ระยะปานกลางให้ความสำคัญกับปัจจัยผลักดันด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่นใกล้เคียงกับความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่หลังเกษียณ สำหรับปัจจัยดึงดูดพบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้นให้ความสำคัญกับการมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามสูงกว่ากลุ่มอื่น ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะยาวจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสูงกว่ากลุ่มอื่น พฤติกรรมการพำนักพบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวนิยมเลือกที่พักเป็นบ้านเดี่ยวเช่า และเลือกพำนักนอกเขตตัวเมืองเชียงใหม่มากกว่ากลุ่มอื่น ด้านค่าใช้จ่ายโดยเปรียบเทียบระหว่างประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่พบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวมีสัดส่วนรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนลดลงมากที่สุด สำหรับคุณภาพชีวิตพบว่า ผลคะแนนคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มอยู่ระยะยาวเพิ่มขึ้นมากที่สุด

Independent Study Title	Behavior and Quality of Life of Japanese Long Stay Living in Chiang Mai Province	
Author	Miss Phanthila Thongphul	
Degree	Master of Economics	
Advisory Committee	Assoc.Prof.Dr.Sasipen Phuangsaichai	Advisor
	Assoc.Prof.Porntip Tianteerawit	Co-advisor

ABSTRACT

The objectives of the present study are to examine the factors inducing Japanese retirees to take long stay in Chiang Mai Province, to understand their consumer behavior and quality of life, and to assess their satisfaction with their stay in Chiang Mai Province. The needed information for the investigation was collected by questionnaire survey from 200 samples of Japanese retirees aged above 50 years old, identified by simple random sampling technique, who have taken a long stay in Chiang Mai Province. The samples are distinguishable into three groups namely 55 of those who had the length of stay each time in Chiang Mai for less than one year, 104 who did for 1 – 5 years, and 41 who did for more than five consecutive years. The analysis was performed upon the results of descriptive statistics and Likert's scale rating of satisfaction.

From the background information, most of the samples under study are characterized as male, 61 – 70 years old, married, with bachelor's degree or equivalent education, previously employed in private company or business store before retirement, earning averagely 157,000 baht monthly income while employed in Japan before retirement, and now having 85,000 baht average monthly income generally from pension. Both push and pull factors were the reasons for them to choose to stay in Chiang Mai for lengthy period. The most important push factor was the high cost of living in Japan followed by their desire to begin a new life after retirement in a foreign country. Meanwhile the primary pull factor was the much lower cost of living in Chiang Mai compared to Japan followed by the favorable climate and environmental condition in Chiang Mai which is similar to the situation in Japan. On consumer behavior, the study found that most Japanese retirees

chose to live in condominium in Chang Phuek, Santitham, and Talad Sompert areas, living with spouse and spending about 47,000 baht per month. On overall quality of life, the Japanese retirees felt it is good in Japan while it is modest in Chiang Mai. Specifically, the quality of life in economic aspect was considered low in Japan and decent in Chiang Mai on the basis of the proportion of expenditure in the total income. Taking into account the social and environmental surroundings as well as the physical wellness from their self-reliance ability and access to healthcare services, the Japanese retirees were of opinion that their quality of life in these three aspects was good when they were in Japan but was just average while living in Chiang Mai. In social aspect, being here, they had difficulty using language for communication. In terms of living environment, they felt that Chiang Mai still has problems regarding congested human communities, household waste and general garbage management, and inconvenient transportation system. On the account of healthcare services, they expressed their lack of trust in various healthcare services providers as well as their difficulty in getting the services. Meanwhile, the assessment on satisfaction with long stay in Chiang Mai revealed that the Japanese retirees' satisfaction level was high with housing accommodation, moderate with public services, low with visa control and extension procedures, moderate with the community environment, high with warm local hospitality and living together with local people, and moderate with communications especially they were more satisfied with their language communication in daily life compared to what they had to deal with at various Thai government offices or agencies.

By comparison across the three groups of samples concerning the push factors, those who stay for long period considered the high cost of living in Japan as the main factor while those who do for moderately long and short periods were quite indifferent between the high cost of living in Japan and the desire to begin a new life in foreign country after retirement as the driving force. With respect to pull factors, the short-duration long stay group placed greater importance than the otherwise groups on the presence of tourist attractions while those who intended to stay for a lengthy period gave greater weight than those in the other two groups on the factor of security in life and property. On consumer behavior, those Japanese retirees staying for long period preferred to live in rented detached house located outside the city more than those in the other two groups. By comparing the expenditure for living in Japan and in Chiang Mai, those who stay for lengthy period appeared able to cut down the most their monthly expenditure and thus their quality of life in economic term improved more than those in the otherwise groups.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	9
1.4 ขอบเขตการศึกษา	9
1.5 นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 แนวคิดเชิงทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	10
2.1.1 แนวคิดทฤษฎีอุปสงค์การท่องเที่ยว	10
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพำนักระยะยาว	12
2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีด้านแรงจูงใจ	14
2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	15
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	21
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	23

3.3	วิธีการศึกษา	24
3.4	ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	25
3.5	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	25
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	26
บทที่ 4 ผลการศึกษา		
4.1	ข้อมูลทั่วไป และสถานภาพทางเศรษฐกิจ	
4.1.1	ข้อมูลทั่วไป	32
4.1.2	สถานภาพทางเศรษฐกิจ	35
4.2	ปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่	
4.2.1	ปัจจัยผลักดัน	39
4.2.2	ปัจจัยดึงดูด	42
4.3	พฤติกรรมการพำนักระยะยาว	
4.3.1	ประสบการณ์การพำนักระยะยาวก่อนมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่	45
4.3.2	พฤติกรรมการเลือกที่พักอาศัยและลักษณะการพักอาศัย	47
4.3.3	พฤติกรรมการใช้จ่าย	51
4.4	คุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่	
4.4.1	คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ	61
4.4.2	คุณภาพชีวิตด้านสังคม	66
4.4.3	คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	69
4.4.4	คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ	72
4.5	ความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่	
4.5.1	ความพึงพอใจด้านที่พักอาศัย	79
4.5.2	ความพึงพอใจด้านบริการสาธารณะ	81
4.5.3	ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน	83
4.5.4	ความพึงพอใจด้านการติดต่อสื่อสาร	85
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ		
5.1	สรุปผลการศึกษา	88
5.2	ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	91

เอกสารอ้างอิง	93
ภาคผนวก	95
ประวัติผู้เขียน	102

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยและรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในปีพ.ศ. 2550 – 2556	2
ตารางที่ 1.2	สัดส่วนจำนวนประชากรวัยสูงอายุ (อายุ 65 ปีขึ้นไป) ของประเทศต่างๆ ทั่วโลกในปีพ.ศ. 2553 – 2557	4
ตารางที่ 1.3	อันดับประเทศที่ชาวญี่ปุ่นนิยมพำนักระยะยาว ปีพ.ศ. 2551 – 2553	5
ตารางที่ 1.4	จำนวนชาวต่างชาติ(คน)ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราวกรณีใช้ชีวิตบั้นปลายปีพ.ศ. 2550 – 2556	7
ตารางที่ 1.5	จำนวนชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในประเทศไทยรายจังหวัด ปีพ.ศ. 2556	7
ตารางที่ 3.1	ค่าคะแนนของปัจจัยผลักดัน	26
ตารางที่ 3.2	ค่าคะแนนของปัจจัยดึงดูด	26
ตารางที่ 3.3	วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ	27
ตารางที่ 3.4	วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านสังคม	28
ตารางที่ 3.5	วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	29
ตารางที่ 3.6	วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ	29
ตารางที่ 3.7	ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
ตารางที่ 3.8	ระดับคะแนนความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	33
ตารางที่ 4.2	รายได้ก่อนเกษียณและรายได้ปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง	37
ตารางที่ 4.3	แหล่งที่มาของรายได้หลังเกษียณ	38
ตารางที่ 4.4	คะแนนความสำคัญของปัจจัยผลักดัน (Push Factors) จากประเทศญี่ปุ่น	41
ตารางที่ 4.5	คะแนนความสำคัญของปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ของจังหวัดเชียงใหม่	44
ตารางที่ 4.6	ประสบการณ์พำนักระยะยาวก่อนการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง	46
ตารางที่ 4.7	ลักษณะการเลือกประเภทที่พักและทำเลของแหล่งที่พัก	48
ตารางที่ 4.8	ลักษณะการพำนักของกลุ่มตัวอย่าง	50

ตารางที่ 4.9	ค่าใช้จ่ายในการครองชีพเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	52
ตารางที่ 4.10	ค่าใช้จ่ายด้านที่พักเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	55
ตารางที่ 4.11	ค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	56
ตารางที่ 4.12	ค่าใช้จ่ายด้านค่าโทรศัพท์และค่าInternet เปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	57
ตารางที่ 4.13	ค่าใช้จ่ายด้านค่าไฟฟ้าและค่าน้ำเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	58
ตารางที่ 4.14	ค่าใช้จ่ายด้านค่าเดินทางและค่าน้ำมันเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	59
ตารางที่ 4.15	ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	60
ตารางที่ 4.16	สัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่อรายได้ปัจจุบันเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	63
ตารางที่ 4.17	สัดส่วนของค่าใช้จ่ายด้านค่าที่พักต่อรายได้ปัจจุบันเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	64
ตารางที่ 4.18	สัดส่วนของค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารต่อรายได้ปัจจุบันเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่	65
ตารางที่ 4.19	คุณภาพชีวิตด้านสังคมในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น	67
ตารางที่ 4.20	คุณภาพชีวิตด้านสังคมในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่	68
ตารางที่ 4.21	คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น	70
ตารางที่ 4.22	คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่	71
ตารางที่ 4.23	คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น	73
ตารางที่ 4.24	คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่	74
ตารางที่ 4.25	คะแนนคุณภาพชีวิตในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น	77
ตารางที่ 4.26	คะแนนคุณภาพชีวิตในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่	78
ตารางที่ 4.27	ความพึงพอใจด้านที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่	80
ตารางที่ 4.28	ความพึงพอใจด้านการเข้าถึงบริการสาธารณะในจังหวัดเชียงใหม่	82
ตารางที่ 4.29	ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่	84
ตารางที่ 4.30	ความพึงพอใจด้านการติดต่อสื่อสารในจังหวัดเชียงใหม่	86

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

21

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นการใช้เวลาว่างของมนุษย์ในการแสวงหาความสุข ความเพลิดเพลิน เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าและความเครียด จากภาระหน้าที่ต่างๆ ส่งผลให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของหลายๆ ประเทศในโลก สำหรับประเทศไทยการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างรายได้ให้แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างมหาศาล เนื่องจากประเทศไทยถือเป็นจุดหมายปลายทางในอันดับต้นๆ ที่มีเสน่ห์ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลกเข้ามาท่องเที่ยวหรือพักผ่อน โดยในปีพ.ศ.2556 ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับจากองค์การการท่องเที่ยวโลกหรือ UNWTO เป็นประเทศอันดับที่ 10 ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากที่สุดในโลก (องค์การการท่องเที่ยวโลกหรือ UNWTO, 2557) จากตารางที่ 1.1 ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยในปีพ.ศ.2556 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ 26,546,725 คน เพิ่มขึ้น 4,192,822 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.75 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และเมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติในปีพ.ศ.2556 สูงถึง 1,207,145.82 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 223,217.76 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.68 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยและรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
ในปีพ.ศ. 2550 – 2556

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้า	
	จำนวน(คน)	รายได้จากนักท่องเที่ยว
2550	14,464,228	547,781.00
2551	14,584,220	574,520.52
2552	14,149,841	510,255.05
2553	15,936,400	592,794.09
2554	19,230,470	776,217.20
2555	22,353,903	983,928.36
2556	26,546,725	1,207,145.82

ที่มา: สถิตินักท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558

สำหรับรูปแบบการท่องเที่ยว องค์การการท่องเที่ยวโลก (ยูเนสโก ตั้งจิตพัฒนา, 2548) ได้มีการกำหนดรูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการท่องเที่ยวไว้ 3 รูปแบบคือ (1) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) คือ การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Eco tourism), การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo tourism), การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco tourism), การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological tourism) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro tourism) (2) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) คือ การท่องเที่ยวในแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism), การท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and traditional tourism) และการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Village tourism) และ (3) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) คือ การท่องเที่ยวที่ผสมผสานการท่องเที่ยวกับความต้องการอื่นๆ ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism), การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-meditation tourism), การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic tourism), การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism), การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure travel), การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ (Home stay & farm stay tourism) และการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long stay tourism) ทั้งนี้ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวก็จะมีแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวของแต่ละบุคคล

ทั้งนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) ได้พิจารณาขยายตลาดการท่องเที่ยวไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายและสามารถใช้เวลานานในประเทศไทยได้นานวันขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศ (กองประชาสัมพันธ์ ททท., 2544 : ระบบออนไลน์) จึงได้มีการเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และมีมติกรม. ในปีพ.ศ.2544 จัดตั้งโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long stay tourism) ภายใต้การดูแลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาพำนักในประเทศไทยมากกว่า 30 วันขึ้นไป โดยแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการพร้อมอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติ เพื่อดำเนินการเฉพาะด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านนโยบายและแผนธุรกิจ และด้านประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังจัดให้มีการออกเอกสารเดินทาง วีซ่าประเภท O – A (Non Immigrant VISA “O – A” Long Stay) สำหรับชาวต่างชาติอายุ 50 ปีขึ้นไปที่ต้องการพำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยได้รับอนุญาตให้พำนักได้ไม่เกิน 1 ปี จากปกติที่การออกเอกสารเดินทางวีซ่าแก่นักท่องเที่ยวทั่วไปจะอนุญาตให้พำนักได้เพียง 1 – 3 เดือน (กรมการกงสุล, 2558: ระบบออนไลน์)

การพำนักระยะยาว หรือ Long Stay มีรูปแบบที่แตกต่างจากการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวทั่วไป กล่าวคือมีลักษณะคาบเกี่ยวระหว่างการย้ายถิ่นกับการท่องเที่ยว (สุดปรารถนา ดวงแก้ว, 2558) โดยมีพื้นฐานของการดำรงชีวิตในต่างแดนเป็นระยะเวลานาน(ตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน และดำเนินชีวิตตามที่ตนเองปรารถนา เน้นการใช้ชีวิตประจำวันเป็นกิจกรรมหลัก ส่วนการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมเสริม ซึ่งรูปแบบการเดินทางในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นมาจากประชากรในแถบตะวันตกและประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะกลุ่มประชากรที่อยู่ในวัยหลังเกษียณ เนื่องจากมีเวลาที่สามารถจะไปพำนักยังต่างประเทศได้เป็นเวลานาน และประชากรวัยหลังเกษียณจากประเทศพัฒนาแล้ว ส่วนใหญ่ยังคงมีรายได้จากเงินบำนาญ บำนาญ หรือประกันสังคมที่ได้รับหลังการเกษียณ รวมถึงเงินออมที่สะสมไว้ตลอดช่วงอายุการทำงาน จึงเป็นกลุ่มที่มีกำลังในการซื้อในการใช้จ่าย

นอกจากกลุ่มนักท่องเที่ยววัยหลังเกษียณจากกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วจะมีกำลังซื้อสูง ยังเป็นกลุ่มที่ตลาดกำลังมีการขยายตัว จากภาวะสังคมผู้สูงอายุ(Aging Society) ที่กำลังเกิดขึ้น ในหลายๆ ประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ทั้งในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป และอเมริกา จากตารางที่ 1.2 พบว่าในปีพ.ศ.2556 ภูมิภาคยุโรปกำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากที่สุด คือมีสัดส่วนจำนวนประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป ร้อยละ 16 ของจำนวนประชากรทั้งภูมิภาค ขณะที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีสัดส่วนจำนวนประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปสูงที่สุดในโลก คือ ร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ

ตารางที่ 1.2 สัดส่วนจำนวนประชากรวัยสูงอายุ (อายุ 65 ปีขึ้นไป) ของประเทศต่างๆทั่วโลกในปี

พ.ศ.2553 – 2557

หน่วย : ร้อยละ

ภูมิภาค	ปีพ.ศ. 2553	ปีพ.ศ. 2554	ปีพ.ศ. 2555	ปีพ.ศ. 2556	ปีพ.ศ. 2557
ทั่วโลก	8	8	8	8	8
แอฟริกา	3	4	3	4	4
อเมริกา	9	9	9	10	10
แคนาดา	14	14	14	15	15
สหรัฐอเมริกา	13	13	13	14	14
เอเชีย	7	7	7	7	7
จีน	8	9	9	9	10
ญี่ปุ่น	23	23	24	25	26
เกาหลีใต้	11	13	11	11	12
ยุโรป	16	16	16	16	17
เยอรมัน	20	21	21	21	21
กรีซ	19	19	19	19	20
อิตาลี	20	20	21	21	21
	17	17	17	17	18
ออสเตรเลีย	13	14	14	14	14

ที่มา: World Population สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2558

การที่ประเทศญี่ปุ่นมีสัดส่วนจำนวนประชากรผู้สูงอายุในอัตราที่สูงนั้น ทำให้รัฐบาลมีภาระด้านการคลังเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งการใช้งบประมาณเพื่อจัดสรรระบบบริการสังคมในด้านต่างๆ ที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุในจำนวนเงินที่สูง รัฐบาลญี่ปุ่นได้พยายามแก้ปัญหาหลากหลายวิธี อาทิเช่น การชะลอการจ่ายเงินบำนาญ(ระบบบำนาญภาคบังคับ)โดยการยืดเวลาการรับเงินออกไป จากเดิมรับเมื่ออายุครบ 60 ปี เป็นรับเมื่ออายุ 65 ปี หากมีการเกษียณอายุก่อนอายุ 65 ปี จะได้รับเงินบำนาญในอัตราส่วนที่ลดลง รวมทั้งการสนับสนุนให้ไปพำนักระยะยาวยังต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นอีกทางเลือกที่เหมาะสมในมุมมองของรัฐบาลญี่ปุ่น เพราะช่วยลดภาระในการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มนี้ของรัฐบาล ทำให้ที่ผ่านมามีการพำนักระยะยาวในต่างประเทศของชาวญี่ปุ่นได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากรัฐบาล โดยการจัดตั้ง Long Stay Foundation ขึ้นในปีพ.ศ.2535 ซึ่งเป็นองค์กร

สาธาณณะภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรม (Ministry of Economy, Trade and Industry – METI) จุดประสงค์เพื่อให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูล ข่าวสาร และให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆแก่ชาวญี่ปุ่นที่สนใจไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศ

ไม่เพียงแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับรัฐบาล ผู้สูงอายุญี่ปุ่นเองก็ต้องเผชิญกับปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการครองชีพ แม้ว่าผู้สูงอายุญี่ปุ่นส่วนใหญ่จะมีรายได้จากเงินบำนาญบำนาญจากระบบประกันสังคมหรือกองทุนบำนาญที่ใช้จ่ายเงินสมทบในช่วงวัยทำงาน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นจำนวนเงินที่น้อยกว่าเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ได้รับในระหว่างที่ยังทำงาน ในขณะที่ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีอัตราครองชีพสูงเป็นลำดับต้นๆของโลก จากผลการวิจัยของ EIU หรือ Economist Intelligence Unit หน่วยงานวิเคราะห์เศรษฐกิจให้แก่นิตยสาร The Economist ประเทศอังกฤษ ได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบราคาสินค้าและบริการมากกว่า 160 รายการ จาก 131 เมืองใหญ่ทั่วโลก จัดลำดับให้เมืองโตเกียวประเทศญี่ปุ่น เป็นเมืองที่มีค่าครองชีพสูงเป็นอันดับ 1 ของโลกในปีพ.ศ.2554 และ 2556 การที่ผู้สูงอายุญี่ปุ่นตัดสินใจเลือกที่ไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศที่มีค่าครองชีพที่ต่ำกว่า มีสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆที่เหมาะสมต่อการพำนักพักผ่อน ก็จะช่วยให้ระดับคุณภาพชีวิตภายหลังเกษียณดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สุขภาพกาย และสุขภาพจิต

ผลการสำรวจจาก Long Stay Statistic Survey 2011 (ปีพ.ศ.2554) โดย Long Stay Foundation ประเทศญี่ปุ่น (ตารางที่ 1.3) พบว่า ประเทศที่ชาวญี่ปุ่นนิยมไปพำนักระยะยาวมากที่สุด คือ ประเทศมาเลเซีย (เป็นอันดับ 1 ตั้งแต่ปีพ.ศ.2551 – 2553) ขณะที่ประเทศไทยก็ได้รับความนิยมอยู่ในอันดับต้นๆเช่นกัน โดยในปีพ.ศ.2551 – 2552 ได้รับความนิยมจากชาวญี่ปุ่นเป็นอันดับ 4 และในปีพ.ศ.2553 ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นมาเป็นอันดับ 3

ตารางที่ 1.3 อันดับประเทศที่ชาวญี่ปุ่นนิยมพำนักระยะยาว ปีพ.ศ. 2551 – 2553

อันดับ	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553
1	มาเลเซีย	มาเลเซีย	มาเลเซีย
2	ออสเตรเลีย	ฮาวาย	ฮาวาย
3	ฮาวาย	ออสเตรเลีย	ไทย
4	ไทย	ไทย	ออสเตรเลีย
5	นิวซีแลนด์	นิวซีแลนด์	แคนาดา

ที่มา: Long Stay Statistic Survey, 2011 cited in Long Stay Foundation Japan, 2011

สำหรับประเทศไทย จำนวนของชาวต่างชาติที่ขอเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศก็มีแนวโน้มเพิ่มอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 4 จำนวนผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ต่อในประเทศไทยของชาวต่างชาติในปีพ.ศ.2556 ประเภทคนอยู่ชั่วคราวกรณีใช้ชีวิตบั้นปลาย มีจำนวน 47,066 คน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ.2555 จำนวน 7,125 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.84 และเมื่อเทียบกับปีพ.ศ.2550 มีจำนวนผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ต่อในประเทศไทยของชาวต่างชาติ ประเภทคนอยู่ชั่วคราวกรณีใช้ชีวิตบั้นปลาย เพิ่มจำนวนสูงถึง 24,678 คน หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 110.23 แสดงให้เห็นถึงกระแสนิยมของชาวต่างชาติในการเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก โดยในปีพ.ศ.2556 ชาวต่างชาติที่พำนักระยะยาวในประเทศไทยมากที่สุดคือ ชาวอังกฤษ รองลงมาคือชาวอเมริกา ชาวเยอรมัน ชาวญี่ปุ่น และชาวสวิตเซอร์แลนด์ ตามลำดับ

จากตารางที่ 1.4 มีจำนวนชาวญี่ปุ่นที่ได้รับอนุญาตอยู่ต่อในประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราวกรณีใช้ชีวิตบั้นปลาย เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปีพ.ศ.2556 มีจำนวนชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในประเทศไทยในสถานะประเภทคนอยู่ชั่วคราวกรณีใช้ชีวิตบั้นปลาย จำนวน 2,941 คน เป็นเพศชาย 2,444 คน และเพศหญิง 497 คน (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2558) โดยเพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ.2555 จำนวน 312 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.87 และเมื่อเทียบกับปีพ.ศ.2550 มีจำนวนชาวญี่ปุ่นที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ต่อในประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราวกรณีใช้ชีวิตบั้นปลาย เพิ่มขึ้นถึง 1,446 คน หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 96.72 หรือเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวภายในระยะเวลาเพียง 6 ปี ในที่นี้เป็นเพียงจำนวนชาวญี่ปุ่นที่ระบุสถานการพักอาศัยต่อในประเทศไทยกรณีใช้ชีวิตบั้นปลาย ไว้กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเท่านั้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1.4 จำนวนชาวต่างชาติ(คน)ที่ได้รับอนุญาตอยู่อาศัยในประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว
กรณีใช้ชีวิตบั้นปลายปีพ.ศ. 2550 – 2556 หน่วย : คน

สัญชาติ	ปี พ.ศ.						
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
1.อังกฤษ	4,245	4,113	4,990	4,590	5,517	6,060	7,375
2.อเมริกา	3,737	3,499	3,524	4,135	5,065	5,597	6,404
3.เยอรมัน	2,220	2,694	2,792	2,899	3,555	3,971	4,848
4.ญี่ปุ่น	1,495	1,667	1,747	1,984	2,343	2,629	2,941
5.สวีเดน	1,071	1,253	1,466	1,564	2,026	2,420	2,710
6.อื่นๆ	9,620	11,928	12,829	13,559	16,982	19,264	22,788
รวม	22,388	25,154	27,348	28,731	35,488	39,941	47,066

ที่มา: สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2558

ในขณะที่ข้อมูลของแผนกกงสุล สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย พบว่าในปี พ.ศ.2556 มีชาวญี่ปุ่นพำนักระยะยาวในประเทศไทย จำนวน 59,270 คน กระจายตัวพักอาศัยตาม จังหวัดต่างๆ โดยจังหวัดที่มีชาวญี่ปุ่นพำนักระยะยาวมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร รองลงมา คือ ชลบุรี และ เชียงใหม่ ตามลำดับ (แผนกกงสุล สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย, 2558) (ตารางที่ 1.5)

ตารางที่ 1.5 จำนวนชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในประเทศไทยรายจังหวัด ปีพ.ศ.2556

จังหวัด	จำนวนชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาว (คน)
กรุงเทพมหานคร	42,577
ชลบุรี	5,024
เชียงใหม่	3,109
ปทุมธานี	1,083
อื่นๆ	7,477
รวม	59,270

ที่มา: แผนกกงสุล สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย, 2558

การที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทยอันดับต้นๆ ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกที่จะมาพำนักระยะยาว นอกจากปัจจัยโดยทั่วไปที่มีส่วนสำคัญต่อการเลือกสถานที่พำนักระยะยาวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เช่นความปลอดภัย สภาพอากาศและภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม มีสถานที่สวยงามเพื่อการท่องเที่ยวจำนวนมาก ค่าครองชีพที่ไม่สูงจนเกินไปและผู้คนที่มีความเป็นมิตรแล้ว (โมโมโกะ, 2552) การที่จังหวัดเชียงใหม่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในการพำนักระยะยาวเนื่องจากการเป็นจังหวัดศูนย์กลางในภูมิภาคที่มีความพร้อมในด้านการคมนาคมที่สะดวก ระบบบริการทางสุขภาพ การบริการทางสังคม ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว ประเพณีและวัฒนธรรม มีสถานกงสุลใหญ่ญี่ปุ่น ณ นครเชียงใหม่ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสาร และให้ความช่วยเหลือชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักหรือท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีจำนวนผู้พำนักระยะยาวชาวญี่ปุ่นนิยมนักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ได้แก่ บริเวณถนนห้วยแก้ว ถนนนิมมานเหมินท์ ซึ่งเป็นย่านที่มีร้านค้าห้างสรรพสินค้า ร้านอาหารไทยและอาหารญี่ปุ่น สถานพยาบาลหลายแห่งตั้งอยู่ และไม่ไกลจากสนามบินมากนัก ส่วนบริเวณที่เริ่มมีการขยายตัวของจำนวนผู้พำนักระยะยาวชาวญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ย่านถนนช้างเผือก และย่านถนนช้างคลาน (Chiangmai Longstay Information Support Center for Thai and Japanese, 2557)

ผู้ศึกษามีความสนใจศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งพฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากรูปแบบการพำนักระยะยาวในต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้น แม้จะมีในประเทศไทยมาหลายปีแล้ว แต่ถือว่าเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับประเทศไทย และจากความสำคัญดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จังหวัดเชียงใหม่จึงควรจะมีการพัฒนาความพร้อมและศักยภาพในด้านต่างๆ สำหรับการดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุหรือวัยหลังเกษียณชาวญี่ปุ่นที่มีความสนใจการพำนักระยะยาวในต่างประเทศ เพื่อสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆในการเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด เนื่องจากเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการส่งเสริมและดึงดูดเพื่อการพำนักระยะยาวในประเทศไทย ทั้งแง่ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อการดึงเม็ดเงินรายได้จากนักท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศ และประโยชน์ด้านความสัมพันธ์อันดีของทั้งสองประเทศที่มีมาช้านาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่
2. วิเคราะห์คุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นในการพำนักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกมาพำนักระยะยาว รวมทั้งทราบถึงพฤติกรรมในการพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ของชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณ ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อการวางแผนบริหาร ส่งเสริม สนับสนุน และบริการจัดการการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว เพื่อให้สามารถตอบสนองตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาในด้านต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับการพำนักระยะยาวสำหรับชาวญี่ปุ่น

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้จำกัดขอบเขตการศึกษาอยู่ที่กลุ่มประชากรชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณและอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่อาศัยแบบพำนักระยะยาว (Long Stay) ในจังหวัดเชียงใหม่

1.5 นิยามศัพท์

การพำนักระยะยาว (Long Stay) หมายถึง การพำนักในต่างประเทศระยะเวลา 30 วันขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน เน้นการใช้ชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ และไม่ใช่อพยพย้ายถิ่นหรือการเข้ามาพำนักแบบถาวร

คุณภาพชีวิต (Quality of Life) หมายถึง การที่บุคคลมีพร้อมทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งสามารถส่งผลให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

บทที่ 2

แนวคิดเชิงทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการทำการรวบรวมแนวคิด และทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงพฤติกรรม คุณภาพชีวิต และความพึงพอใจในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีอุปสงค์การท่องเที่ยว (Tourism Demand)

อุปสงค์ (Demand) หมายถึง ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่ผู้บริโภคมีความเต็มใจที่จะซื้อ และสามารถซื้อหากมาได้ ในขณะที่ขณะหนึ่ง ณ ระดับราคาต่างๆที่ตลาดกำหนดมาให้ อาจกล่าวได้ว่า อุปสงค์ คือ ความต้องการ (Want) บวกกับอำนาจซื้อ (Purchasing Power) (นราทิพย์ ชุตินวงศ์, 2546)

อุปสงค์การท่องเที่ยว (Tourism Demand) คือ ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการ โดยนักท่องเที่ยวจะต้องมีความต้องการ มีอำนาจซื้อ และมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าสินค้าและบริการในเวลานั้นๆ (ฉล่องศรี พิมลสมพงษ์, 2550)

ดังนั้นอุปสงค์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism Demand) หรืออุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ คือ ความต้องการของนักท่องเที่ยวจากประเทศต้นทางที่จะเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวยังประเทศปลายทาง โดยนักท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีความต้องการ มีอำนาจซื้อ และมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าสินค้าและบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเวลานั้นๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (Crouch, 1994 อ้างใน วันนสา วิโรจนารมย์, 2551)

1. ปัจจัยด้านรายได้ (Income) ระดับรายได้นับเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เนื่องจากการท่องเที่ยวต่างประเทศถือเป็นกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายสูงและจัดเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย โดยรายได้ของนักท่องเที่ยวจะส่งผลต่ออำนาจซื้อ (Purchasing Power) ว่ามากหรือน้อย หากเป็นผู้ที่มีรายได้สูงก็อาจพยากรณ์ได้ว่าน่าจะมีอำนาจซื้อสูง มีโอกาสที่จะตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ ตามปกติประชาชนมักจะจับจ่ายใช้สอยในสิ่งใน

สิ่งที่มีความจำเป็นต่อการครองชีพในลำดับแรกๆก่อน เมื่อมีเงินเหลือแล้วจึงจะตัดสินใจนำไปใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นรายได้ของนักท่องเที่ยวจึงเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปริมาณนักท่องเที่ยวหรือการเดินทางท่องเที่ยว (ชูดิมา อู่ประเสริฐ, 2556)

2. ปัจจัยด้านราคา (Price) คือ ราคาการท่องเที่ยว (Tourism Prices) โดยเปรียบเทียบราคาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องจ่ายขณะที่อยู่ในประเทศปลายทาง เช่น ค่าสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเดินทางในพื้นที่ ค่าอาหาร ค่าสิ่งบันเทิงต่างๆ ราคาของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นคู่แข่ง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Exchange Rates) และค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างประเทศต้นทางและปลายทาง (Cost of Transportation) นอกจากนี้อาจรวมถึงต้นทุนค่าเสียโอกาส และความเสียหายในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งหากราคาของการท่องเที่ยวสถานที่ใดสถานที่หนึ่งมีราคาสูง จะส่งผลให้การไปท่องเที่ยวสถานที่นั้นลดลง ในขณะที่หากราคาของการท่องเที่ยวยังสถานที่นั้นต่ำ ก็จะทำให้การไปท่องเที่ยวสถานที่นั้นเพิ่มขึ้น (ฉล่องศรี พิมลสมพงศ์, 2550)

3. ปัจจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Factors) คือ คุณลักษณะของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการพักผ่อน ขนาดของครอบครัว ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวและอายุของเด็ก จุดประสงค์ในการเดินทาง รสนิยมหรือแนวโน้มสมัยนิยม (Trend) การเพิ่มขึ้นของประชากรและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุของประชากร การเพิ่มขึ้นของระดับความเป็นเมือง การเพิ่มขึ้นของระดับการศึกษาที่ทำให้คนสนใจการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งโดยรวมแล้วจะมีผลต่อรูปแบบของอุปสงค์และปริมาณการซื้อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวที่มีอายุเกิน 55 ปี หรือเกษียณแล้ว จะมีความพร้อมทั้งทางด้านการเงินและเวลา แต่ไม่ต้องการการเดินทางที่สมบุกสมบัน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวสูงอายุได้แก่ ความสวยงามตามธรรมชาติ ความปลอดภัย วัฒนธรรมประเพณี คุณภาพของที่พักรับและสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่เอาใจใส่ (ปทุมรัตน์ มณีบุตร, 2547)

4. ปัจจัยอื่นๆ (Other Factors) ได้แก่ ลักษณะของภูมิอากาศ ภูมิประเทศ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ สภาพสังคมการเมือง กราบริการข่าวสารด้านข้อมูลการท่องเที่ยว ของประเทศปลายทาง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น ในประเทศที่มีความสงบเรียบร้อย คนในสังคมมีความมั่นคง ปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ย่อมจะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมั่นใจที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศนั้นๆมากกว่าประเทศที่เกิดความขัดแย้ง หรือมีความไม่สงบเรียบร้อย หรือประเทศที่มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเพียงไร ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อการกระตุ้นให้มีการเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพำนักระยะยาว (Long Stay)

การพำนักระยะยาว (Long Stay) นั้นมีมานานแล้ว เกิดขึ้นจากประชากรในแถบตะวันตกและประเทศประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งประชากรกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีรายได้ดีจะแสวงหาความสุขให้ตัวเองด้วยการไปท่องเที่ยวในต่างถิ่นทั้งในประเทศตนเองและต่างประเทศโดยใช้ระยะเวลาต่างๆ ในปัจจุบันการพำนักระยะยาว จึงมีความหมายกว้างขวางครอบคลุมถึงการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ที่มีใช้การท่องเที่ยวแบบทั่วไป แต่เป็นการไปพักอาศัยชั่วคราวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการหนึ่งการใดโดยเฉพาะสำหรับระยะเวลานั้นก็ขึ้นอยู่กับกิจกรรมตามวัตถุประสงค์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดความหมายของการพำนักระยะยาวว่าหมายถึง การพำนักในประเทศไทยตั้งแต่ 30 วันขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน เน้นการใช้ชีวิตประจำวันเป็นกิจกรรมหลัก และการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมเสริม ไม่รวมถึงการอพยพย้ายถิ่น การตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยถาวร หรือการเข้ามาเพื่อประกอบอาชีพในประเทศนั้นๆ ตามความหมายนี้ แบ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาพำนักระยะยาวเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่เข้ามาพำนักระยะยาว โดยเฉพาะในฤดูหนาวและผู้มารับการรักษาสุขภาพเป็นครั้งคราว 2) กลุ่มนักท่องเที่ยววัยหลังเกษียณอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยเน้นกลุ่มสุขภาพดีและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ 3) กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทย และ 4) กลุ่มนักกีฬาที่เข้ามาเก็บตัวในประเทศไทย

กระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยได้ให้ความหมายของการพำนักระยะยาวตามการถือเอกสารเดินทางวีซ่าประเภท O – A และพำนักในประเทศไทยอย่างน้อย 90 วัน โดยเอกสารวีซ่า O – A กรณีการเข้ามาเพื่อใช้ชีวิตในฐานะผู้สูงอายุ (กรมการกงสุล, 2558: ระบบออนไลน์) การเข้ามาเพื่อใช้ชีวิตในฐานะผู้สูงอายุ ผู้ร้องขอต้องมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ระบุวัตถุประสงค์ว่าจะขอเข้ามาใช้ชีวิตในฐานะผู้สูงอายุหรือเกษียณอายุ และจะไม่ทำงานในระหว่างพำนักในไทย โดยหลักฐานแสดงฐานะทางการเงินหรือหลักฐานการได้รับเงินบำนาญ จะต้องต้องมีเงินฝากไม่น้อยกว่า 200,000 บาท หรือมีรายได้/บำนาญไม่น้อยกว่าเดือนละ 65,000 บาท เมื่อคนต่างด้าวเดินทางเข้าประเทศไทย เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะพิจารณาอนุญาตให้พำนักอยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกิน 90 วัน สำหรับการขยายระยะเวลาพำนัก จะต้องติดต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หากเป็นการขอขยายระยะเวลาพำนักระยะยาว คือ 1 ปี สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะพิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์การเข้าเมืองของคนต่างด้าวซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 50 ปีบริบูรณ์ ซึ่งประสงค์จะขอรับการตรวจลงตราเพื่อเข้ามาพำนักในราชอาณาจักรคราวละไม่เกิน 1 ปี รหัส O – A โดยใช้หลักเกณฑ์ว่าผู้ร้องต้องมีหลักทรัพย์เป็นเงินฝาก 800,000 บาท หรือมีรายได้/บำนาญเดือนละ 65,000 บาท หรือมีเงินฝากและรายได้รวมกันไม่น้อยกว่า 800,000 บาท)

สำหรับมูลนิธิพำนักระยะยาวหรือ Long Stay Foundation ของประเทศญี่ปุ่นให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวหมายถึง การพักผ่อนระยะยาวนาน ณ แห่งใดแห่งหนึ่งในต่างประเทศแต่

ไม่ใช่การอพยพย้ายถิ่น หรือการไปมีถิ่นฐานที่ถาวรในต่างประเทศ ลักษณะโดยทั่วไปของการพำนักระยะยาว คือ

- (1) เป็นการพำนักระยะยาวในต่างประเทศตั้งแต่ 30 วันขึ้นไป แต่ไม่ใช่การย้ายถิ่นหรือการอยู่ถาวร
- (2) มีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เน้นการใช้ชีวิตประจำวันเช่นเดียวกับคนท้องถิ่นมากกว่าการท่องเที่ยว และไม่ได้เป็นการพำนักเพื่อเป็นการทำงานหรือหารายได้เพื่อการยังชีพ
- (3) มีแหล่งของรายได้หรือเงินทุนที่มาจากประเทศญี่ปุ่น เช่น เงินบำนาญ เงินฝากธนาคาร
- (4) ที่พักอาศัยยังต่างประเทศมีความคล้ายคลึงกับคนในท้องถิ่น เช่น บ้านเช่า คอนโดมิเนียม หรือพาร์ตเมนต์ โดยจะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เองหรือผู้เช่าอาศัยก็ได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพำนักระยะยาว (Long Stay) หมายถึง การพำนักในต่างประเทศระยะเวลา 30 วันขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน เน้นการใช้ชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ และไม่ใช่การอพยพย้ายถิ่นหรือการเข้ามาพำนักแบบถาวร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเห็นความสำคัญของการพำนักระยะยาวของชาวต่างชาติในประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549: ระบบออนไลน์ อังใน ธนวัต คงประเสริฐ, 2556) จึงส่งเสริมการพำนักระยะยาวของชาวต่างชาติ มีจุดประสงค์ให้ประเทศไทยเป็นแหล่งพำนักระยะยาวของชาวต่างชาติที่มีกำลังใช้จ่ายสูง และขยายตลาดนักท่องเที่ยวและเพิ่มช่องทางการหารายได้ด้านการท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศไทย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้ามาพำนักระยะยาวของชาวต่างชาติ คือ

- (1) รายได้จากการเข้ามาพำนักระยะยาวสามารถช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย
- (2) เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการที่เกี่ยวข้อง
- (3) เพื่อขยายกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวให้มีความครอบคลุมและหลากหลายประเภทมากยิ่งขึ้น
- (4) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นๆของประเทศไทย

กลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมให้เข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทย

จากสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วทั้งในภูมิภาคเอเชีย ยุโรปและอเมริกา ทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะในวัยหลังเกษียณเป็นกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดที่มีศักยภาพอย่างยิ่งในการส่งเสริมและดึงดูดให้เข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทย เนื่องจากขนาดตลาดของประชากรกลุ่มนี้มีขนาดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (จากตาราง 2) และเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อในการจับจ่ายที่ถือว่าสูง เพราะประชากรวัยหลังเกษียณจากประเทศประเทศ

พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ยังคงมีรายได้จากเงินบำเหน็จ บำนาญ หรือประกันสังคมที่ได้รับหลังการเกษียณ รวมถึงเงินออมที่สะสมไว้ตลอดช่วงอายุการทำงาน นักท่องเที่ยวสูงอายุจากประเทศญี่ปุ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญและมีศักยภาพกลุ่มหนึ่งในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวระยะยาวของประเทศไทย นอกจากนี้รัฐบาลญี่ปุ่นเองก็มียุทธศาสตร์ในการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชากรชาวญี่ปุ่นท่องเที่ยวระยะยาวในต่างประเทศ

2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีด้านแรงจูงใจ

แรงจูงใจ เป็นแรงกระตุ้นหรือสิ่งที่สร้างและผลักดัน ให้บุคคลเกิดพฤติกรรมหรือแสดงพฤติกรรมออกมา แรงจูงใจมี 2 ลักษณะ คือ 1) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) เป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคล เช่น ทักษะ ความคิด ความสนใจ ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ค่อนข้างถาวร 2) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) เป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคล ที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เช่น การได้รับรางวัล ชื่อเสียง การยกย่อง เป็นต้น ซึ่งแรงจูงใจลักษณะนี้จะไม่คงทนถาวร โดยบุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสิ่งจูงใจเฉพาะที่ต้องการเท่านั้น

ทฤษฎีแรงผลักและแรงดึง (Push – Pull Theory)

ทฤษฎีแรงผลักและแรงดึง (Push – Pull Theory) โดย Dann G. (1979) แรงจูงใจในการย้ายถิ่นมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) (อ้างใน แสงเดือน รติธรรม, 2555)

ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) เป็นปัจจัยภายในที่กระตุ้นทำให้บุคคลเกิดความต้องการในการย้ายถิ่น โดยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อตัวผู้ย้ายถิ่นและผลักดันให้เกิดการย้ายถิ่นออก

ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) เป็นปัจจัยภายนอกที่เกิดจากสถานที่ปลายทาง ที่กระตุ้นให้บุคคลตัดสินใจเลือกที่จะเดินทางไปยังสถานที่นั้นๆ เป็นปัจจัยในด้านบวกดึงดูดให้เกิดการย้ายถิ่นเข้าซึ่งจะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะตัวของสถานที่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของบุคคล

สำหรับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวก็มีทั้งปัจจัยผลัก (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยนี้ถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว (ฉลองศรี พิมลสมพงษ์, 2548)

1. ปัจจัยผลัก (Push Factors) คือ สภาพเงื่อนไขที่เกิดจากความต้องการส่วนบุคคล (personal needs) หรือจากตัวผู้เดินทางที่กระตุ้นให้เกิดอุปสงค์การเดินทางท่องเที่ยว

2. ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) คือปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง เพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจในการเลือกจุดหมายปลายทางได้ง่ายขึ้น

นอกเหนือจากปัจจัยหลักและปัจจัยดึงดูดในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางท่องเที่ยวแล้วนั้น ยังมีประสบการณ์ที่ได้รับจากการเดินทาง กล่าวคือ ถ้าในช่วงที่นักท่องเที่ยวพำนักอยู่สถานที่นั้นได้รับความพอใจและประทับใจในสิ่งต่างๆ ก็จะรู้สึกพอใจต่อการเดินทาง อาจทำให้นักท่องเที่ยวนำประสบการณ์เหล่านั้นมาพิจารณาประกอบการเดินทางท่องเที่ยวครั้งต่อไป

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ความหมายของคุณภาพชีวิต มีการให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้หลากหลายลักษณะต่างกันไป ดังนี้

องค์การยูเนสโก (UNESCO, 1978 อ้างใน ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และคณะ, 2555) ให้ความหมาย คุณภาพชีวิต หมายถึง ความรู้สึกของการอยู่อย่างพอใจ มีความสุข ความพอใจต่อองค์ประกอบต่างๆที่มีส่วนสำคัญต่อบุคคลนั้นๆ ได้แก่ สุขภาพอนามัย อาหาร โภชนาการ สิ่งแวดล้อม รายได้ การศึกษา ที่อยู่อาศัย และทรัพยากรต่าง โดยมีการแบ่งประเด็นการศึกษาคุณภาพชีวิตออกเป็น 2 ประเด็น คือ (1) การศึกษาด้านภาวะวิสัย เป็นการวัดข้อมูลที่สามารถนับได้หรือวัดได้ เช่น ข้อมูลทางด้านประชากร เศรษฐกิจ การศึกษา เป็นต้น (2) การศึกษาด้านอัตวิสัย เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึก และเจตคติในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการวัดโดยใช้การตอบตามความรู้สึก ความคิดเห็น

นอกจากนี้องค์การยูเนสโก ยังได้ระบุว่า พื้นฐานคุณภาพชีวิตของประชากร สามารถดูได้จาก (1) การมีรายได้ของครอบครัวเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ (2) การมีงานทำ (3) การได้รับการศึกษาและอัตราการรู้หนังสือของประชาชน (4) การมีส่วนร่วมทางการเมือง (5) การมีเอกราชของประเทศโดยปราศจากการแทรกแซงจากรัฐบาลประเทศอื่น

องค์การอนามัยโลก (WHO) (The WHOQOL Group, 1995 อ้างใน ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และคณะ, 2555) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และค่านิยม ในเวลานั้นๆ และมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย ความคาดหวัง และมาตรฐานที่แต่ละคนกำหนดขึ้น ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพ (Physical) 2) ด้านสุขภาพจิต (Psychological) 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationship) 4) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลมีพร้อมทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งสามารถส่งผลให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่ดี

ประนอม โอทกานนท์ (2554) ได้ให้นิยามองค์ประกอบชีวิตที่สุขสมบูรณ์ของผู้สูงอายุไทย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม การออกกำลังกาย การนอนหลับพักผ่อน และการขับถ่าย

องค์ประกอบที่ 2 ด้านจิตใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณ ได้แก่ การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง คนอื่น การตระหนักและยอมรับความรู้สึกของผู้อื่น การมีกิจกรรมทางศาสนาและงานอดิเรก การมีชีวิตอย่างมีเป้าหมาย มีสติ รู้จักแบ่งเวลา อดทน อดกลั้นต่อสภาวะการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ยอมรับค่านิยมและความเชื่อของคนอื่น

องค์ประกอบที่ 3 ด้านสังคม ได้แก่ สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ในสังคม การมีส่วนร่วมกิจกรรมในสังคม ในชุมชน เน้นทักษะการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

องค์ประกอบที่ 4 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การมีฐานะเศรษฐกิจที่พอเพียงและยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ เน้นการเก็บออม การมีรายได้ การใช้จ่ายอย่างเหมาะสม และการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงพฤติกรรม คุณภาพชีวิต และความพึงพอใจในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการศึกษาไว้โดยสาระสำคัญของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ ดังนี้

อิซาโยะ คิโนชิตะ (2545) ได้ศึกษาในหัวข้อ “การย้ายถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นที่พักอาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่ 2545” ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ชาวญี่ปุ่นเลือกมาเชียงใหม่ นั้น ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ปัจจัยค่าครองชีพถูก รองลงมาคือ ปัจจัยทางด้านภูมิอากาศดี ปัจจัยด้านแหล่งงาน เนื่องจากตั้งแต่มีนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูนขึ้น ส่วนมากชาวญี่ปุ่นดังกล่าวจะถูกส่งมาทำงานและได้พักอาศัยในเชียงใหม่ ทำให้ปัจจัยด้านแหล่งงานมีความสำคัญอันดับต้นๆ ในการย้ายถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่น นอกจากทำงานบริษัทญี่ปุ่นแล้ว ชาวญี่ปุ่นยังทำงานที่โรงเรียน มหาวิทยาลัย องค์กร หรือธุรกิจส่วนตัวด้วย ปัจจัยด้านอุปนิสัยของคนไทยพบว่า คนไทยเข้ากับคนต่างชาติได้ดีและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สำหรับปัจจัยด้านความปลอดภัยจากอาชญากรรม เมื่อเทียบกับกรุงเทพหรือเมืองอื่นๆ เชียงใหม่ถือได้ว่ามีความปลอดภัยสูงกว่าที่อื่น

จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ และเสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ (2547) ได้ศึกษาในหัวข้อ “ความต้องการและความพึงพอใจของชาวต่างชาติในการพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษา

พบว่า ผู้เกษียณอายุที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 61-70 ปี มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปและสามารถสนทนาเป็นภาษาไทยในเรื่องง่ายๆได้ ส่วนใหญ่ก่อนมาพำนักระยะยาวที่เชียงใหม่จะเคยเดินทางมาเชียงใหม่หลายครั้ง (ระหว่างปีพ.ศ. 2541 – 2545) ในแต่ละครั้งจะพำนักไม่เกิน 3 เดือนในช่วงฤดูฝนหรือฤดูหนาว โดยปัจจัยผลักดันให้เดินทางออกจากประเทศของตนได้แก่ ปัจจัยด้านค่าครองชีพสูง การเดินทางมาทำงานและการมาอยู่กับครอบครัวซึ่งเป็นคนไทย ส่วนปัจจัยดึงดูดให้เลือกมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด ได้แก่ เชียงใหม่มีค่าครองชีพต่ำ สำหรับสิ่งที่ไม่ชอบมากที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่ได้แก่ การจราจรและมลพิษ สำหรับการพักอาศัยที่เชียงใหม่ส่วนใหญ่เลือกที่พักที่มีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว รองลงมาเป็น คอนโดมิเนียม ในการเลือกที่พักจะให้ความสำคัญในเรื่องของความสงบเงียบของที่พักมากที่สุด และส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในขณะที่พักอาศัยที่เชียงใหม่ สำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทาง ทำอาหารรับประทานเองทุกวัน และเมื่อเจ็บป่วยส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลเอกชน สำหรับด้านค่าใช้จ่าย (ไม่รวมค่าอาหาร) ในขณะที่พักอาศัยที่เชียงใหม่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 23,583 บาทต่อคน สำหรับด้านความพึงพอใจนั้น มีความพึงพอใจสูงในเรื่องของความปลอดภัย ความร่มรื่นของธรรมชาติ สถานพยาบาล การใช้บริการธนาคาร ที่พัก สนามกอล์ฟ สำหรับด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพำนักระยะยาวนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรมีการจัดชุมชนเฉพาะสำหรับชาวต่างชาติ สิ่งที่ต้องการให้มีมากที่สุดได้แก่ ร้านอาหารใกล้ๆ ชุมชน สำหรับรูปแบบของที่พัก ส่วนใหญ่ต้องการที่พักลักษณะเป็นบ้านเดี่ยวและมีห้องครัว โทรศัพท์ เครื่องทำน้ำร้อน ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศและเคเบิลทีวีภายในที่พัก สำหรับอัตราค่าเช่าที่พัก ส่วนใหญ่สามารถจ่ายค่าที่พักได้ไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท สำหรับสิทธิที่ต้องการ ส่วนใหญ่ต้องการกรรมสิทธิ์ในการซื้อบ้านและที่ดิน ต้องการให้วีซ่ามีอายุมากกว่า 1 ปี และการเสียค่าใช้จ่ายต่างๆในราคาที่เท่ากับคนไทย

วิล โทมัส (2547) ได้ศึกษาในหัวข้อ “ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นให้มาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรสแล้ว อายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาระดับอนุปริญญาและมีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 410,000 - 500,000 เยน นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเชียงใหม่ในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม มากที่สุด ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวและเพื่อน โดยเดินทางมาเที่ยวเชียงใหม่ครั้งแรก มีระยะเวลาพำนัก 1 - 2 วันและข่าวสารข้อมูลที่ได้รับส่วนใหญ่ได้รับมาจากเพื่อนหรือญาติ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว คือ ความปลอดภัยในเรื่องของชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมาคือความมั่นคงภายในประเทศ และความปลอดภัยในการเดินทาง ตามลำดับ สำหรับปัจจัยในเรื่องของความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และประเพณีมากที่สุด ด้านความพอใจของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นต่อจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพึง

พอใจในเรื่องวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องอรรถศาสตร์ไม่ตรีของคนเชียงใหม่ และภูมิประเทศที่มีความสวยงามของเชียงใหม่ ตามลำดับ ด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในบริษัทนำเที่ยวมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องของธุรกิจด้านที่พัก และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับร้านอาหาร ตามลำดับ สำหรับปัญหาการท่องเที่ยวยของจังหวัดเชียงใหม่ในสายตาของชาวญี่ปุ่น 3 อันดับแรก ได้แก่ มัคคุเทศก์ขาดทักษะในการใช้ภาษา รองลงมาเป็นเรื่องของความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และพนักงานโรงแรมไม่มีความรู้ภาษาญี่ปุ่น ตามลำดับ

โมโมโกะ ทากิฮาระ (2552) ได้ศึกษาในหัวข้อ “คุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการพำนักระยะยาวกับคุณภาพชีวิตในการพำนักระยะยาวของชาวญี่ปุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามี 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวม คือ ปัจจัยด้านสังคม โดยรู้สึกอบอุ่นใจเมื่อมีเพื่อนที่เชียงใหม่ และชอบที่สามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้เอง และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยเห็นว่าเชียงใหม่มีค่าครองชีพที่ต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่น มีเงินเหลือใช้จ่ายมากกว่าที่ญี่ปุ่น และค่าบริการสุขภาพมีราคาถูก ส่วนปัจจัยทางด้านการเมือง ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และปัจจัยด้านจิตวิทยา ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวม ส่วนคุณภาพชีวิตมีความรู้สึกพึงพอใจในตนเองกับความเป็นอยู่ที่เชียงใหม่มาก แต่คุณภาพชีวิตด้านการมีที่อาศัยอยู่ พบว่ามีคุณภาพชีวิตระดับปานกลางในเรื่องความพอใจกับค่าเช่าบ้านเรือน และมีคุณภาพชีวิตระดับน้อยในเรื่องความพึงพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อาศัยอยู่น้อย คุณภาพชีวิตด้านการมีความปลอดภัย พบว่ามีคุณภาพชีวิตระดับมาก แต่มีความคิดเห็นระดับปานกลางในเรื่องการรู้สึกไม่ปลอดภัยเพราะเห็นสุนัขจรจัดจำนวนมาก และมีคุณภาพชีวิตระดับน้อยในเรื่องการรู้สึกว่าคนขับรถไม่มีมารยาท คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย พบว่า มีคุณภาพชีวิตระดับน้อย โดยมีความคิดเห็นระดับน้อยเรื่องความพึงพอใจกับสุขภาพในตอนี้ และสภาพแวดล้อมของเชียงใหม่ไม่ดีต่อสุขภาพ คุณภาพชีวิตด้านสังคม พบว่ามีคุณภาพชีวิตระดับมากโดยมีความคิดเห็นระดับมากเรื่องความพึงพอใจกับสภาพสังคมของเชียงใหม่ และสามารถผูกมิตรกับคนในท้องถิ่นได้โดยไม่ยาก

ตีตางคู่ เหลียวรุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษาในหัวข้อ “พฤติกรรมทางเลือกที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่มาท่องเที่ยวพำนักระยะยาว กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านสภาพสังคมเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ระดับการศึกษาสูง ฐานะทางการเงินมั่นคง มีสุขภาพแข็งแรงสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ชื่นชอบกีฬากอล์ฟ ปัจจัยที่ทำให้เลือกมาพำนักระยะยาวในเชียงใหม่คือ มีค่าครองชีพต่ำ ผู้คนมีมนุษยสัมพันธ์ดีมีน้ำใจ เมืองมีความปลอดภัย ภูมิประเทศและภูมิอากาศดี มีวัฒนธรรมคล้ายกัน มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ มีการวางแผนช่วงเวลาที่มาพำนักระยะยาวตลอดชีวิต นิยมเลือกพักคอนโดมิเนียมในเขตเมือง ด้านปัจจัยในการเลือกที่อยู่อาศัยสามารถจัด

อันดับได้คือ (1)ข้อพิจารณาด้านกายภาพ (2)ข้อพิจารณาด้านสังคม (3)ข้อพิจารณาด้านการเงิน (4)ข้อพิจารณาด้านตัวบ้าน (5)ข้อพิจารณาข้อมูลโครงการ ตามลำดับ โดยจะมีการหาข้อมูลก่อนการตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง ใช้เวลาพิจารณา 4 สัปดาห์ขึ้นไป ปัญหาด้านการอยู่อาศัยที่พบคือ ปัญหาความปลอดภัย การไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรของคนท้องถิ่น เสียงดังจากข้างบ้าน สุนัขจรจัด การสื่อสารกับคนท้องถิ่น คนเมาขับรถ สัญญาณอินเทอร์เน็ตและโทรทัศน์ไม่ดี ความกังวลเรื่องโครงสร้างอาคาร ไม่มีครัวในการทำอาหาร โดยมีความต้องการเพิ่มเติมคือ ต้องการอ่างอาบน้ำและโถงทางเข้าบ้านแบบญี่ปุ่น ต้องการช่องรายการโทรทัศน์ภาษาญี่ปุ่น ต้องการห้องครัวและการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านไม่ชอบพื้นที่ห้องที่ทำด้วยกระเบื้องเคลือบ ต้องการระบบขนส่งสาธารณะ ต้องการล่ามแปลภาษาญี่ปุ่นในโรงพยาบาล ต้องการขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมืองและเอกสารเข้าประเทศที่สะดวก

มิว โคชิจิ (2555) ได้ศึกษาในหัวข้อ “บทบาทของผู้สูงวัยชาวญี่ปุ่นซึ่งพำนักระยะยาวที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงวัยชาวญี่ปุ่นซึ่งพำนักระยะยาวอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมใน 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมกับชมรมคนญี่ปุ่นหรือชมรม CLL โดยผ่านการใช้พื้นที่ของชมรมและเครือข่ายของชมรมทำกิจกรรมต่างๆ เป็นการเชื่อมต่อประสบการณ์ของตนเองเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมและสังคมไทยผ่านทางการเข้าไปมีส่วนร่วมกับทางชมรม (2) การเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมท้องถิ่น โดยการเข้าไปเป็นอาสาสมัครหรือทำการจัดตั้งองค์กร มูลนิธิซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเมืองเชียงใหม่ ทั้งนี้ผู้สูงวัยไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างราบรื่น แต่ต้องเผชิญกับอุปสรรคในการมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างสังคมญี่ปุ่นและสังคมไทย ทั้งภาษา กฎหมายข้อบังคับ ค่านิยม วิธีคิดต่างๆ ซึ่งล้วนต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัว ผู้สูงวัยเองก็พยายามที่จะหาวิธีในการปรับตัวอย่างดีและการพยายามที่จะเข้าใจวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน เพื่อเรียนรู้และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมอย่างเต็มที่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

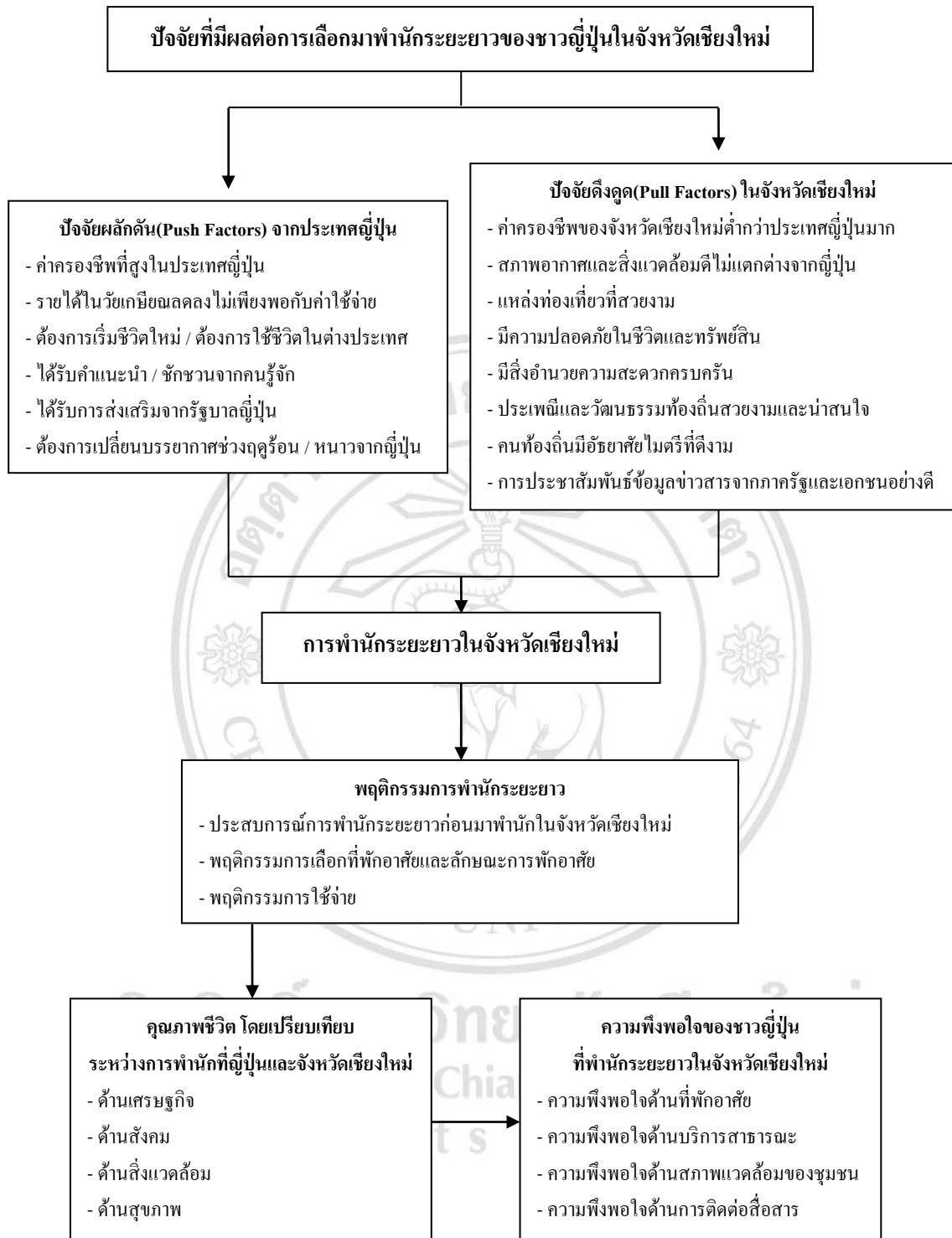
การศึกษารุ่นนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงพฤติกรรม คุณภาพชีวิต และความพึงพอใจในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงพฤติกรรม คุณภาพชีวิต และความพึงพอใจในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ได้กรอบแนวคิด ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดนี้เพื่อให้ทราบว่า มีปัจจัยจากประเทศญี่ปุ่นใดที่มีความสำคัญในการผลักดันให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณเกิดความจำเป็นต้องไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศ และปัจจัยใดของจังหวัดเชียงใหม่ที่ดึงดูดให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณตัดสินใจเลือกมาพำนักระยะยาว และเมื่อมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่แล้วมีพฤติกรรมในการพำนักลักษณะใดบ้าง รวมทั้งคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นต่อการพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยผลักดันจากประเทศญี่ปุ่น ศึกษาปัจจัยที่กระตุ้นทำให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณเกิดความจำเป็นต้องเดินทางออกไปพำนักระยะยาวยังต่างประเทศ ประกอบด้วย ค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เนื่องจากรายได้ที่ลดลงในวัยเกษียณอายุ ความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่หรืออยากใช้ชีวิตในต่างประเทศที่ชื่นชอบในวัยเกษียณ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มีความว่าง ไม่ต้องทำงาน การได้รับคำแนะนำหรือชักชวนจากคนรู้จักทั้งจากชาวญี่ปุ่นด้วยกันเองหรือคนรู้จักที่อาศัยในต่างประเทศ การได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลทั้งด้านข้อมูลข่าวสารและการอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศ รวมทั้งความต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในช่วงฤดูร้อนหรือหนาวซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ

ปัจจัยดึงดูดของจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาปัจจัยที่กระตุ้นให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณตัดสินใจเลือกมาพำนักระยะยาวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง ประกอบด้วย ค่าครองชีพของจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่นมากทำให้มีความรู้สึกคุ้มค่ากับการใช้จ่าย จังหวัดเชียงใหม่มีสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีไม่แตกต่างจากประเทศญี่ปุ่นมากนัก แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่มีความสวยงาม สภาพสังคมของจังหวัดเชียงใหม่ให้ความรู้สึกความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆครบครัน ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นมีความสวยงามและน่าสนใจ คนในท้องถิ่นมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีงาม รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพำนักระยะยาวทั้งของภาครัฐและเอกชน

พฤติกรรมในการพำนักระยะยาว เป็นการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านพฤติกรรมของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัด ในเรื่องต่างๆประกอบด้วย ประสบการณ์การพำนักระยะยาวก่อนมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ พฤติกรรมการเลือกที่พักอาศัย ทำเลของที่พักอาศัย ลักษณะการพักอาศัยว่ามีการพำนักร่วมกับผู้อื่นหรือไม่ พฤติกรรมและประเภทของค่าใช้จ่ายในการพำนักต่อเดือนว่าเป็นสัดส่วนเท่าใดกับรายได้

ด้านคุณภาพชีวิต โดยเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการพำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นกับการพำนักอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ คือ ด้านเศรษฐกิจ การที่ชาวญี่ปุ่นมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่แสดงว่ารายจ่ายในการดำเนินชีวิต ค่าที่พัก ค่าอาหาร ต่ำกว่าในประเทศญี่ปุ่น ในด้านสังคม การพักอาศัยในเชียงใหม่จะมีความปลอดภัย สามารถเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน รวมถึงวัฒนธรรมต่างๆ ด้านสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมของที่พักและท้องถิ่นทั่วไปมีความสะอาด ปราศจากมลภาวะด้านต่างๆ ถือว่ามีคุณภาพ

ชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี ด้านสุขภาพ การมีสุขภาพที่แข็งแรง ช่วยเหลือตนเองได้ สามารถเข้าถึงสถานพยาบาลได้สะดวก รวมทั้งการมีสถานพยาบาลที่ให้ความไว้วางใจ แสดงว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพที่ดี เพื่อเปรียบเทียบว่าเมื่อเข้ามาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แล้วมีคุณภาพชีวิตด้านใดที่ดีขึ้นและด้านใดที่ลดลง เนื่องจากคุณภาพชีวิตในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่จะสะท้อนว่าการเข้ามาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่สามารถตอบสนองต่อแรงผลักดัน(Push Factors)จากประเทศญี่ปุ่นได้หรือไม่

ด้านความพึงพอใจ จะทำการศึกษาความพึงพอใจในด้านต่างๆของชาวญี่ปุ่นหลังจากที่เข้ามาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่แล้ว ว่ามีความพึงพอใจในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย ด้านค่าครองชีพ ด้านการเข้าถึงบริการสาธารณะ ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ด้านการใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร และความพึงพอใจโดยรวม ว่ามีความพึงพอใจมากหรือน้อยเพียงใด เพราะหากมีความพึงพอใจก็จะส่งผลกับการพักอาศัยในระยะยาวต่อไป

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1. ประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ชาวญี่ปุ่นที่เข้าพำนักระยะยาว (Long Stay) ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยข้อมูลจากแผนกกงสุล สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย (ตารางที่ 5) พบว่ามีชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาว (Long Stay) ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 3,109 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง จากชาวญี่ปุ่นที่เข้าพำนักระยะยาว(Long Stay) ในจังหวัดเชียงใหม่ คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Definite Population) โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดความผิดพลาดไม่เกิน 5% มีวิธีการคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

N = ขนาดของประชากร จำนวน 3,109 คน

e = ค่าความคาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งโดยกำหนดไว้ 0.05

แทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{3,109}{1 + 3,109(0.05)^2}$$

$$n = 200$$

จากการคำนวณจะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ ชาวญี่ปุ่นที่พำนักแบบการพำนักระยะยาว(Long Stay)ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยอยู่ในวัยหลังเกษียณ และมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

3.3 วิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ยึดตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

- (1) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) จากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งประกอบด้วย
 - (1.1) ค่าครองชีพในประเทศญี่ปุ่นที่สูง
 - (1.2) รายได้ในวัยเกษียณลดลง จึงไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย
 - (1.3) ความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่/อยากใช้ชีวิตในประเทศที่ชื่นชอบในวัยหลังเกษียณ
 - (1.4) การได้รับคำแนะนำ/ชักชวน จากคนรู้จัก
 - (1.5) การได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลญี่ปุ่น
 - (1.6) ความต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในช่วงฤดูร้อนหรือหนาว
- (2) ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย
 - (2.1) ค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่นมาก
 - (2.2) มีสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมดี ไม่แตกต่างจากประเทศญี่ปุ่นมากนัก
 - (2.3) แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีความสวยงาม
 - (2.4) มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - (2.5) มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน
 - (2.6) ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสวยงามและน่าสนใจ
 - (2.7) อากาศไม่ร้อนที่ดึงดูดใจของคนในท้องถิ่น
 - (2.8) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทั้งจากภาครัฐและเอกชน

2. ศึกษาพฤติกรรมชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย

- (1) ประสบการณ์การพำนักระยะยาว
- (2) สถานที่พักอาศัย/ลักษณะของการอาศัย เช่น ประเภทที่พัก ทำเลที่พัก ผู้พักอาศัยร่วม
- (3) พฤติกรรมการใช้จ่าย และค่าใช้จ่ายในการครองชีพ/เดือน ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านใดบ้าง สัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้

3.วิเคราะห์คุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่โดยเปรียบเทียบกับการพำนักในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับ

- (1) ด้านเศรษฐกิจ วัดจากรายได้ และค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ
- (2) ด้านสังคม วัดจากคุณภาพชีวิตที่ดีในการพักอาศัย
- (3) ด้านสิ่งแวดล้อม วัดจากสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปราศจากมลภาวะ ของที่พักอาศัย
- (4) ด้านสุขภาพ วัดจากการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข ความสามารถในการช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

4.วิเคราะห์ความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ความพึงพอใจในด้านต่างๆ คือ

- (1) ด้านที่พักอาศัย เช่น ด้านความสะอาด ด้านความปลอดภัย ด้านความสะดวก ด้านราคา
- (2) ด้านการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล ธนาคาร หน่วยงานราชการ การคมนาคมขนส่ง
- (3) ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมกับคนในท้องถิ่น อพยาศัยไมตรีของคนในท้องถิ่น ความสะอาดของแหล่งที่พัก ความปลอดภัยของแหล่งที่พัก
- (4) ด้านการใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร เช่น การติดต่อกับบุคคลทั่วไป การติดต่อกับการให้บริการต่างๆ การติดต่อกับหน่วยงานราชการ

3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูล que ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวม โดยสร้างแบบสอบถามจำนวน 200 ชุด ในที่นี้ให้กลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ ชาวญี่ปุ่นในวัยหลังเกษียณและมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่อาศัยแบบพำนักระยะยาว (Long Stay) ในจังหวัดเชียงใหม่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูล que ผู้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานทางวิชาการ บทความ วารสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ก่อนแล้ว โดยเก็บรวบรวมจากห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสืบค้นข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาการเตรียมความพร้อมการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยสูงอายุของคนวัยทำงานในจังหวัดเชียงใหม่ จะใช้แบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ชาวญี่ปุ่นในวัยหลังเกษียณและมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่อาศัยแบบพำนักระยะยาว (Long Stay) ในจังหวัดเชียงใหม่

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ได้ประมวลผลข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการแจกแบบสอบถามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ในการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และการศึกษาพฤติกรรมในการพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) นำเสนอในรูปแบบตารางความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้คำถามโดยให้เรียงลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย (เริ่มจาก 1 = มีความสำคัญมากที่สุด)

โดยค่าคะแนนที่ได้จะให้ตามลำดับความสำคัญจากการจัดเรียงลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ค่าคะแนนของปัจจัยผลกักตัน

ลำดับของความสำคัญ	คะแนน
ลำดับ 1	6
ลำดับ 2	5
ลำดับ 3	4
ลำดับ 4	3
ลำดับ 5	2
ลำดับ 6	1

ตารางที่ 3.2 ค่าคะแนนของปัจจัยดึงดูด

ลำดับของความสำคัญ	คะแนน
ลำดับ 1	8
ลำดับ 2	7
ลำดับ 3	6
ลำดับ 4	5
ลำดับ 5	4
ลำดับ 6	3
ลำดับ 7	2
ลำดับ 8	1

นำค่าคะแนนการให้ความสำคัญด้านปัจจัยในแต่ละด้านที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยให้คะแนนเต็มเท่ากับ 5 คะแนน และยึดเกณฑ์ตามค่าที่ได้ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.01 – 5.00 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.01 – 4.00 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.01 – 3.00 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.01 – 2.00 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 0.00 – 1.00 หมายถึง มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างการพำนักในประเทศญี่ปุ่นและการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่

3.1 ด้านเศรษฐกิจ เป็นวัดระดับคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจจาก สัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ สัดส่วนค่าที่พักต่อรายได้ และสัดส่วนค่าอาหารต่อรายได้ มีการกำหนดคะแนน ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ

สัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้	คะแนน	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ร้อยละ 0 – 20 ต่อเดือน	5		
ร้อยละ 21 – 40 ต่อเดือน	4		
ร้อยละ 41 – 60 ต่อเดือน	3		
ร้อยละ 61 – 80 ต่อเดือน	2		
มากกว่าร้อยละ 80 ต่อเดือน	1		
สัดส่วนค่าที่พักต่อรายได้	คะแนน	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ร้อยละ 0 - 10 ต่อเดือน	5		
ร้อยละ 11 – 20 ต่อเดือน	4		
ร้อยละ 21 – 30 ต่อเดือน	3		
ร้อยละ 31 – 40 ต่อเดือน	2		
มากกว่าร้อยละ 40 ต่อเดือน	1		

ตารางที่ 3.3 วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ (ต่อ)

สัดส่วนค่าอาหารต่อรายได้	คะแนน	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ร้อยละ 0 - 10 ต่อเดือน	5		
ร้อยละ 11 - 20 ต่อเดือน	4		
ร้อยละ 21 - 30 ต่อเดือน	3		
ร้อยละ 31 - 40 ต่อเดือน	2		
มากกว่าร้อยละ 40 ต่อเดือน	1		

นำคะแนนที่ได้มาคำนวณแล้วคิดเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 ด้านสังคม พิจารณาลักษณะคุณภาพชีวิตด้านสังคม ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านสังคม

ด้านสังคม	ญี่ปุ่น		เชียงใหม่	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
1. สถานที่พักอาศัยมีความปลอดภัย				
2. รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการดำเนินชีวิต				
3. มีคนที่รู้จักสามารถพึ่งพาให้ความช่วยเหลือได้				
4. สามารถพบปะเพื่อนฝูงได้ตามต้องการ				
5. มีงานอดิเรกทำ, มีการเข้าร่วมชมรม				
6. ชื่นชอบในวัฒนธรรมและประเพณี				
7. คนที่ท้องถิ่นมีอัตราชายที่ดิงาม มีความเป็นมิตร				
8. ไม่มีปัญหาในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร				

ซึ่งรูปแบบการวัดกำหนดให้มี 2 ตัวเลือกตอบคือ ใช่และไม่ใช่ โดย ใช่ = 1 คะแนน ไม่ใช่ = 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาคำนวณแล้วคิดเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม พิจารณาลักษณะคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	ญี่ปุ่น		เชียงใหม่	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
1. มีสภาพภูมิอากาศที่ดี				
2. เป็นเมืองที่สงบ ไม่แออัด				
3. สภาพแวดล้อมของที่พัก และชุมชนมีความสะอาด				
4. มีการจัดการขยะในแหล่งที่พักอาศัยที่ดี				
5. สิ่งอำนวยความสะดวกสะดวก เข้าถึงง่าย เช่น ธนาคาร สถานีตำรวจ ร้านอาหาร ร้านค้า ฯลฯ				
6. การคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย				

ซึ่งรูปแบบการวัดกำหนดให้มี 2 ตัวเลือกตอบคือ ใช่และไม่ใช่ โดย ใช่ = 1 คะแนน ไม่ใช่ = 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาคำนวณแล้วคิดเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3.4 ด้านสุขภาพ พิจารณาลักษณะคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 วิธีวัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ

ด้านสุขภาพ	ญี่ปุ่น		เชียงใหม่	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
1. สามารถเข้าถึงสถานพยาบาลได้สะดวก				
2. มีสถานพยาบาลที่ไว้วางใจได้และสามารถสื่อสารได้เมื่อ ท่านเข้ารับการรักษา				
3. สามารถไปไหนมาไหนได้ด้วยตนเอง				
4. สภาพแวดล้อมของชุมชนที่พิกัดกับสุขภาพ				

ซึ่งรูปแบบการวัดกำหนดให้มี 2 ตัวเลือกตอบคือ ใช่และไม่ใช่ โดย ใช่ = 1 คะแนน ไม่ใช่ = 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาคำนวณแล้วคิดเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

คะแนนคุณภาพชีวิตใช้วิธีการรวมคะแนนคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคะแนนคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และ ด้านสุขภาพ แปลความหมายโดยกำหนดให้ระดับคะแนนคุณภาพ

ชีวิตด้านเศรษฐกิจร้อยละ 40 เกณฑ์คุณภาพชีวิตด้านสังคมร้อยละ 15 ด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 15 และด้านสุขภาพร้อยละ 30 ดังตารางที่ 3.7

$$\text{คะแนนคุณภาพชีวิต} = 0.4 (\text{คะแนนด้านเศรษฐกิจ}) + 0.15 (\text{คะแนนด้านสังคม}) + 0.15 (\text{ด้านสิ่งแวดล้อม}) + 0.30 (\text{ด้านสุขภาพ})$$

ตารางที่ 3.7 ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม

คะแนนคุณภาพชีวิตเฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
0 - 40 คะแนน	ระดับต่ำ
41 - 70 คะแนน	ระดับปานกลาง
71 - 100 คะแนน	ระดับดี

4.การวิเคราะห์ความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert- scale ซึ่งมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามตารางที่ 3.8 สำหรับการศึกษาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.8 ระดับคะแนนความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับคะแนนความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม	คะแนน
พึงพอใจมากที่สุด	5
พึงพอใจมาก	4
พึงพอใจปานกลาง	3
พึงพอใจน้อย	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	1

โดยนำค่าคะแนนความพึงพอใจในแต่ละด้านที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ตามค่าที่ได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งวิเคราะห์คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นกลุ่มประชากรชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณและอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่อาศัยแบบพำนักระยะยาว (Long Stay) ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) จำนวน 200 ตัวอย่าง ซึ่งแยกเป็น 3 กลุ่มตามระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้ง ได้ดังนี้ กลุ่มที่อยู่ระยะสั้น ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 55 ตัวอย่าง กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้ง 1 - 5 ปี จำนวน 104 ตัวอย่าง กลุ่มอยู่ระยะยาว ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งมากกว่า 5 ปี จำนวน 41 ตัวอย่าง ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพทางเศรษฐกิจ

4.1.1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปจะเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพขณะที่พำนักในประเทศญี่ปุ่น ดังตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.50 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 27.50 จากข้อมูลสถิติของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มีจำนวนชาวญี่ปุ่นที่ได้รับอนุญาตอยู่ต่อในประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราวกรณีใช้ชีวิตบั้นปลายปีพ.ศ. 2556 จำนวน 2,941 คน เป็นเพศชายจำนวน 2,444 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 เป็นเพศหญิง 497 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนของเพศชายมากกว่าเพศหญิง เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้นจะมีจำนวนของเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกันมากที่สุด คือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 63.64 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 36.36 ด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 61 – 70 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.00 เมื่อพิจารณาราย

กลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวมีส่วนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 71 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.03 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 71 ปีขึ้นไป นิยมใช้เวลาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ครั้งมากกว่า 5 ปี ด้านสถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมา มีสถานภาพ โสด และมีสถานภาพแยกกันอยู่ / หย่าร้าง / หม้าย ตามลำดับ ด้านระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 64.50 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ตามลำดับ ด้านการประกอบอาชีพขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 21.50 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.50 ระบุเป็นแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับจ้างแรงงานนั้น พบเฉพาะในกลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาว

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
เพศ				
ชาย	35 (63.64)	80 (76.92)	30 (73.17)	145 (72.50)
หญิง	20 (36.36)	24 (23.08)	11 (26.83)	55 (27.50)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มอยู่ ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะสั้น (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
อายุ				
อายุ 51 -60 ปี	12 (21.82)	23 (22.11)	8 (19.51)	43 (21.50)
อายุ 61 – 70 ปี	29 (52.73)	50 (48.08)	17 (41.46)	96 (48.00)
อายุ 71 ปีขึ้นไป	14 (25.45)	31 (29.81)	16 (39.03)	61 (30.50)
สถานภาพการสมรส				
โสด	6 (10.91)	24 (23.08)	5 (12.20)	35 (17.50)
สมรส	36 (65.45)	71 (68.27)	29 (70.73)	136 (68.00)
แยกกันอยู่ / หย่าร้าง / หม้าย	13 (23.64)	9 (8.65)	7 (17.07)	29 (14.50)
ระดับการศึกษา				
ระดับมัธยมศึกษาหรือ เทียบเท่า	15 (27.27)	25 (24.04)	9 (21.95)	49 (24.50)
ระดับปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า	34 (61.82)	66 (63.46)	29 (70.73)	129 (64.50)
ระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือเทียบเท่า	6 (10.91)	13 (12.50)	3 (7.32)	22 (11.00)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มอยู่ ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะสั้น (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
อาชีพที่ประเทศญี่ปุ่น				
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	14 (25.46)	19 (18.27)	10 (24.39)	43 (21.50)
พนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน	25 (45.45)	48 (46.15)	18 (43.91)	91 (45.50)
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	6 (10.91)	20 (19.23)	5 (12.19)	31 (15.50)
รับจ้างแรงงาน	0 (0.00)	5 (4.81)	3 (7.32)	8 (4.00)
อื่นๆ	10 (18.18)	12 (11.54)	5 (12.19)	27 (13.50)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

4.1.2 สถานภาพทางเศรษฐกิจ

ข้อมูลสถานภาพทางเศรษฐกิจเป็นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และแหล่งที่มาของรายได้ปัจจุบัน (หลังเกษียณ) ในที่นี้ข้อมูลด้านรายได้จะเปรียบเทียบระหว่างรายได้ก่อนเกษียณและหลังเกษียณของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ เนื่องจากระดับรายได้จะมีผลต่อสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตโดยตรง สำหรับข้อมูลแหล่งที่มาของรายได้ปัจจุบัน(หลังเกษียณ) ทำให้ทราบแหล่งที่มาของรายได้ปัจจุบันว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับมาจากแหล่งใดบ้างและมีจำนวนกี่แหล่ง เนื่องจากแหล่งที่มาของรายได้แต่ละแหล่งจะให้ความมั่นคงทางการเงินที่แตกต่างกัน ซึ่งความมั่นคงทางการเงินจะมีผลกับลักษณะการใช้จ่าย รวมทั้งการมีแหล่งรายได้มากกว่า 1 แหล่ง จะช่วยเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน

ข้อมูลด้านรายได้ ดังตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ก่อนเกษียณเฉลี่ย ประมาณ 157,000.00 บาทต่อเดือน ขณะที่รายได้ปัจจุบัน(หลังเกษียณ)ของกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 85,000.00 บาทต่อเดือน ลดลงจากรายได้เฉลี่ยก่อนเกษียณประมาณ 72,000.00 บาทต่อเดือน หรือ ลดลงร้อยละ 45.98 จะเห็นว่าระดับรายได้หลังเกษียณของกลุ่มตัวอย่างลดลงเกือบครึ่งหนึ่งของรายได้

เดิม ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะปานกลางมีรายได้อ่อนเกษียณมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 165,000.00 บาทต่อเดือน ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยรายได้อ่อนเกษียณของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะสั้นมีรายได้อ่อนเกษียณมากที่สุด คือประมาณ 89,500.00 บาทต่อเดือน แสดงว่าผู้ที่มีรายได้อ่อนเกษียณน้อย จะใช้เวลาผ่านระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งนานกว่าผู้ที่มีรายได้อ่อนเกษียณมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.2 รายได้ก่อนเกษียณและรายได้ปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ (บาทต่อเดือน)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ก่อนเกษียณ	ปัจจุบัน	ก่อนเกษียณ	ปัจจุบัน	ก่อนเกษียณ	ปัจจุบัน	ก่อนเกษียณ	ปัจจุบัน
0 – 100,000 บาท	24 (43.64)	44 (80.00)	23 (22.12)	81 (77.88)	17 (41.46)	40 (97.56)	64 (32.00)	165 (82.50)
100,001 – 150,000 บาท	13 (23.63)	10 (18.18)	48 (46.15)	19 (18.27)	10 (24.39)	1 (2.44)	71 (35.50)	30 (15.00)
150,001 – 200,000 บาท	12 (21.82)	0 (0.00)	19 (18.27)	4 (3.85)	10 (24.39)	0 (0.00)	41 (20.50)	4 (2.00)
200,001 – 250,000 บาท	2 (3.64)	1 (1.82)	9 (8.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	11 (5.50)	1 (0.50)
มากกว่า 250,000 บาท	4 (7.27)	0 (0.00)	5 (4.81)	0 (0.00)	4 (9.76)	0 (0.00)	13 (6.50)	0 (0.00)
ค่าเฉลี่ย	147,081.82	89,454.55	165,134.62	88,326.92	150,341.46	70,048.78	157,137.50	84,890.00

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้อมูลด้านแหล่งที่มาของรายได้ ดังตารางที่ 4.3 (ในที่นี้กลุ่มตัวอย่างสามารถระบุได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแหล่งที่มาของรายได้หลังเกษียณจากเงินบำนาญ คิดเป็นร้อยละ 78.00 รองลงมาเป็นเงินฝากเงินออม คิดเป็นร้อยละ 66.00 การที่แหล่งที่มาของรายได้หลังเกษียณทั้ง 2 แหล่ง มีจำนวนใกล้เคียงกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 44.50 จะระบุแหล่งที่มาของรายได้หลังเกษียณทั้ง 2 แหล่งมาควบคู่กัน กรณีรายได้อื่นๆ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 18.00 ส่วนใหญ่ระบุเป็นรายได้จากค่าเช่าบ้าน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาเป็นรายได้จากเงินปันผลของการลงทุน(หุ้น) คิดเป็นร้อยละ 22.22 และจากธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า รายได้หลังเกษียณของกลุ่มอยู่ระยะสั้น มากกว่าร้อยละ 80 มาจากเงินฝากเงินออมควบคู่กับเงินบำนาญ ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาว รายได้หลังเกษียณจะมาจากเงินบำนาญ แต่กลุ่มอยู่ระยะยาวจะมีรายได้จากแหล่งอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 31.71 ซึ่งเป็นค่าร้อยละที่สูงเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้จากค่าเช่าบ้าน คิดเป็นร้อยละ 84.62 แสดงว่ากลุ่มอยู่ระยะยาวจะให้ผู้อื่นเช่าบ้านของตนที่ญี่ปุ่น แล้วเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่แทน

ตารางที่ 4.3 แหล่งที่มาของรายได้หลังเกษียณ (ระบุได้มากกว่า 1 แหล่ง)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
เงินบำนาญ	45 (81.82)	79 (75.96)	32 (78.05)	156 (78.00)
เงินฝาก / เงินออม	46 (83.64)	63 (60.58)	23 (56.10)	132 (66.00)
เงินค่าเลี้ยงดูจากครอบครัว	6 (10.91)	2 (1.92)	4 (9.76)	12 (6.00)
อื่นๆ	5 (9.09)	18 (17.31)	13 (31.71)	36 (18.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาโดยสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวญี่ปุ่นอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปและเกษียณอายุ ที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 200 คน เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน (Push Factors) จากประเทศญี่ปุ่นที่ทำให้เกิดความ ต้องการไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศ และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมาพำนักระยะยาว

4.2.1 ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) เป็นปัจจัยที่เกิดมาจากการพำนักในประเทศญี่ปุ่นที่ผลักดันให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณเกิดความ ต้องการพำนักระยะยาวในต่างประเทศ ปัจจัยผลักดันเกิดจากหลายสาเหตุ ประกอบด้วย ค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น รายได้ในวัยเกษียณลดลงทำให้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในวัยหลังเกษียณหรือต้องการใช้ชีวิตในต่างประเทศ การได้รับคำแนะนำหรือชักชวนเกี่ยวกับการพำนักระยะยาวในต่างประเทศจากคนรู้จัก การได้รับการส่งเสริมการพำนักระยะยาวในต่างประเทศจากรัฐบาลญี่ปุ่น และความต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในช่วงฤดูร้อนหรือหนาวจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งปัจจัยผลักดันต่างๆเหล่านี้มีความสำคัญแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

นำปัจจัยผลักดันตามข้างต้นให้กลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับตามความสำคัญที่ผลักดันให้เกิดความ ต้องการพำนักระยะยาวในต่างประเทศ ดังตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ด้านปัจจัยค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น เป็นปัจจัยผลักดันที่มีความสำคัญอันดับ 1 ในการผลักดันให้เกิดความ ต้องการไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศ คิดเป็น 4.06 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) อยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัจจัยความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในวัย หลังเกษียณหรือต้องการใช้ชีวิตในต่างประเทศ คิดเป็น 3.84 คะแนน ปัจจัยด้านรายได้ในวัยเกษียณ ลดลงทำให้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย คิดเป็น 3.16 คะแนน ทั้ง 2 ปัจจัยอยู่ในระดับความสำคัญมาก ปัจจัยความต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในช่วงฤดูร้อนหรือหนาวจากประเทศญี่ปุ่น คิดเป็น 2.99 คะแนน ปัจจัยการได้รับคำแนะนำชักชวนเกี่ยวกับการพำนักระยะยาวในต่างประเทศจากคนรู้จัก คิดเป็น 2.18 คะแนน ทั้ง 2 ปัจจัยอยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง สำหรับปัจจัยการได้รับการส่งเสริมในการ พำนักระยะยาวในต่างประเทศจากรัฐบาลญี่ปุ่นนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย คิด เป็น 1.27 คะแนน อยู่ในระดับความสำคัญน้อย

เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ให้ความสำคัญด้านปัจจัยค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น เป็นปัจจัยผลักดันที่มีความสำคัญมาเป็นอันดับ 1 ในการผลักดันให้เกิดความต้องการไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศ แต่มีข้อแตกต่างรายกลุ่มคือ กลุ่มอยู่ระยะสั้น มีระดับคะแนนความสำคัญของปัจจัยด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น และปัจจัยด้านความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในวัยหลังเกษียณหรือต้องการใช้ชีวิตในต่างประเทศ ในระดับคะแนนที่ใกล้เคียงกัน คือ คิดเป็น 3.91 คะแนน และ 3.86 คะแนน แสดงว่ากลุ่มอยู่ระยะสั้นนั้น ไม่เพียงแต่ถูกผลักดันจากปัจจัยค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น ยังเป็นกลุ่มที่มีความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในวัยหลังเกษียณหรือต้องการใช้ชีวิตในต่างประเทศควบคู่กันด้วย นอกจากนี้กลุ่มอยู่ระยะสั้นและกลุ่มอยู่ระยะปานกลางมีการให้คะแนนความสำคัญของปัจจัยด้านความต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในช่วงฤดูร้อนหรือหนาวจากประเทศญี่ปุ่น คิดเป็น 3.06 คะแนน และ 3.16 คะแนน ตามลำดับ อยู่ในระดับความสำคัญมาก แตกต่างจากกลุ่มอยู่ระยะยาวซึ่งให้ปัจจัยนี้อยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง คิดเป็น 2.46 คะแนน แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในช่วงฤดูร้อนหรือหนาวจากประเทศญี่ปุ่น จะใช้เวลาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งไม่เกิน 5 ปี สำหรับกลุ่มอยู่ระยะยาวนั้น มีระดับคะแนนความสำคัญของปัจจัยด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น คิดเป็น 4.47 คะแนน และปัจจัยด้านรายได้ในวัยเกษียณลดลงทำให้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เมื่อนำมาเปรียบเทียบ พบว่า มีระดับคะแนนที่สูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างเห็นได้ชัด แสดงว่ากลุ่มอยู่ระยะยาวให้ความสำคัญกับปัจจัยค่าครองชีพและระดับรายได้ที่ลดลงเป็นหลักในการไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศ

สรุปได้ว่า ปัจจัยผลักดันชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณเกิดความต้องการไปพำนักระยะยาวในต่างประเทสนั้น เกิดจากปัญหาค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าวเป็นหลัก จะเลือกพำนักระยะยาวในต่างประเทศแต่ละครั้งมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป รองลงมาเป็นความต้องการส่วนตัวของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่ หรือความต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าวควบคู่กับปัญหาค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น จะเลือกพำนักระยะยาวในต่างประเทศแต่ละครั้งไม่เกิน 5 ปี ขณะที่ปัจจัยที่เกิดจากบุคคลภายนอก เช่น คำแนะนำจากคนรู้จัก หรือการสนับสนุนจากรัฐบาล มีผลผลักดันความต้องการน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 คะแนนความสำคัญของปัจจัยผลักดัน (Push Factors) จากประเทศญี่ปุ่น

ปัจจัยผลักดัน (Push Factors)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ
1.ค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น	3.91	มาก	3.98	มาก	4.47	มากที่สุด	4.06	มากที่สุด
2.รายได้ในวัยเกษียณลดลง ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	3.00	ปานกลาง	3.07	มาก	3.60	มาก	3.16	มาก
3.ต้องการเริ่มชีวิตใหม่หลังเกษียณ / ต้องการใช้ชีวิตในต่างประเทศ	3.86	มาก	3.88	มาก	3.72	มาก	3.84	มาก
4.ได้รับคำแนะนำหรือชักชวนพำนักระยะยาวในต่างประเทศจากคนรู้จัก	2.42	ปานกลาง	2.11	ปานกลาง	2.05	ปานกลาง	2.18	ปานกลาง
5.ได้รับการส่งเสริมการพำนักระยะยาวในต่างประเทศจากรัฐบาลญี่ปุ่น	1.24	น้อย	1.31	น้อย	1.20	น้อย	1.27	น้อย
6.ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศช่วงฤดูร้อนหรือหนาวจากประเทศญี่ปุ่น	3.06	มาก	3.16	มาก	2.46	ปานกลาง	2.99	ปานกลาง

ที่มา: จากการศึกษา

4.2.2 ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณตัดสินใจเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเองซึ่งเกิดจากปัจจัยผลักดันประกอบด้วย ค่าครองชีพในเชียงใหม่ต่ำกว่าญี่ปุ่นมาก มีสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีไม่แตกต่างจากที่ญี่ปุ่น มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน มีประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สวยงามและน่าสนใจ คนท้องถิ่นมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีงาม และได้รับการประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารทั้งจากภาครัฐและเอกชนอย่างดี

นำปัจจัยดึงดูดตามข้างต้นให้กลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับตามความสำคัญที่ดึงดูดการตัดสินใจมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยดึงดูดที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับ 1 คือ ปัจจัยค่าครองชีพในเชียงใหม่ต่ำกว่าญี่ปุ่นมาก คิดเป็น 4.31 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของจังหวัดเชียงใหม่ และไม่แตกต่างจากที่ญี่ปุ่นมากนัก คิดเป็น 4.17 คะแนน ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด สำหรับปัจจัยด้านการได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทั้งจากภาครัฐและเอกชนของจังหวัดเชียงใหม่อย่างดี กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คิดเป็น 0.94 คะแนน อยู่ในระดับความสำคัญน้อยที่สุด ขณะที่ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม ปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ปัจจัยด้านประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสวยงามและน่าสนใจ และปัจจัยด้านการมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีงามของคนในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านค่าครองชีพในเชียงใหม่ต่ำกว่าญี่ปุ่นมาก และปัจจัยด้านสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของจังหวัดเชียงใหม่ และไม่แตกต่างจากที่ญี่ปุ่นมากนัก อยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด แต่มีข้อแตกต่างรายกลุ่มคือ กลุ่มอยู่ระยะสั้น ให้คะแนนความสำคัญปัจจัยด้านการที่จังหวัดเชียงใหม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามมากกว่ากลุ่มอื่น โดยคิดเป็น 3.55 คะแนน อยู่ในระดับความสำคัญมาก แตกต่างจากกลุ่มอื่นซึ่งให้ปัจจัยนี้อยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง ขณะที่ปัจจัยด้านจังหวัดเชียงใหม่มีประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความสวยงามและน่าสนใจนั้น กลุ่มอยู่ระยะสั้นให้ความสำคัญของปัจจัยนี้น้อยกว่ากลุ่มอื่น โดยคิดเป็น 1.97 คะแนน อยู่ในระดับความสำคัญน้อย แตกต่างจากกลุ่มอื่นซึ่งให้ปัจจัยนี้อยู่ใน ความสำคัญระดับปานกลาง แสดงว่าสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามของจังหวัดเชียงใหม่ช่วยดึงดูดชาวญี่ปุ่นที่ต้องการพำนักระยะยาวในต่างประเทศซึ่งใช้เวลาในการพำนักแต่ละครั้งไม่เกิน 1 ปี แต่กลุ่มนี้จะมีความสนใจในประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นน้อยกว่ากลุ่มที่ใช้เวลาพำนักในแต่ละ

ครั้งมากกว่า 1 ปีขึ้นไป ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง แม้ว่าจะให้ความสำคัญของปัจจัยดึงดูดด้านต่างๆ สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความสำคัญของปัจจัยดึงดูดด้านการมีประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความสวยงามและน่าสนใจของจังหวัดเชียงใหม่ และคะแนนความสำคัญของปัจจัยด้านอสังหาริมทรัพย์ที่ดึงดูดใจของคนในท้องถิ่น กลุ่มอยู่ระยะปานกลางมีการให้คะแนนความสำคัญในระดับที่มากกว่ากลุ่มอื่น แสดงว่า กลุ่มที่ใช้เวลาในการพำนักระยะยาวแต่ละครั้ง 1 – 5 ปี จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านประเพณีวัฒนธรรมและอสังหาริมทรัพย์ของคนในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น สำหรับกลุ่มอยู่ระยะยาวนั้น มีความแตกต่างจากกลุ่มอื่น คือ ให้คะแนนความสำคัญปัจจัยด้านการมีสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของจังหวัดเชียงใหม่ และไม่แตกต่างจากที่ญี่ปุ่นมากนัก มากกว่าปัจจัยด้านค่าครองชีพในเชียงใหม่ต่ำกว่าญี่ปุ่นมาก แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่ใช้ระยะเวลาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งมากกว่า 5 ปี จะให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมของแหล่งที่พักอาศัยที่ดี และไม่แตกต่างจากประเทศเดิมของตนเองมากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านค่าครองชีพที่ต่ำ นอกจากนี้กลุ่มอยู่ระยะยาวยังให้ความสำคัญปัจจัยด้านการมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากกว่ากลุ่มอื่น โดยคิดเป็น 3.29 คะแนน อยู่ในระดับความสำคัญมาก แตกต่างจากกลุ่มอื่นซึ่งให้อยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง เนื่องจากกลุ่มนี้จะใช้เวลาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งนานกว่ากลุ่มอื่น การพำนักในแหล่งที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจึงเป็นปัจจัยที่กลุ่มนี้ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ดึงดูดให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่อันดับ 1 คือ จังหวัดเชียงใหม่มีค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่นมาก เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับปัจจัยผลักดันด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นปัจจัยผลักดันที่สำคัญที่สุด นอกจากนี้จังหวัดเชียงใหม่ยังเป็นแหล่งที่พักที่มีสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่แตกต่างจากที่ญี่ปุ่นมากนัก ขณะที่การประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารทั้งจากภาครัฐและเอกชนอย่างดี มีผลดึงดูดให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.5 คะแนนความสำคัญของปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ของจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ
1.ค่าครองชีพของจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่นมาก	4.39	มากที่สุด	4.31	มากที่สุด	4.21	มากที่สุด	4.31	มากที่สุด
2.สภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมดี ไม่แตกต่างจากประเทศญี่ปุ่น	4.01	มากที่สุด	4.21	มากที่สุด	4.28	มากที่สุด	4.17	มากที่สุด
3.แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม	3.55	มาก	2.88	ปานกลาง	2.44	ปานกลาง	2.97	ปานกลาง
4.มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	2.99	ปานกลาง	2.73	ปานกลาง	3.29	มาก	2.92	ปานกลาง
5.มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน	2.43	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง	2.82	ปานกลาง	2.41	ปานกลาง
6.ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสวยงามและน่าสนใจ	1.97	น้อย	2.36	ปานกลาง	2.06	ปานกลาง	2.19	ปานกลาง
7.คนท้องถิ่นมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีงาม	2.45	ปานกลาง	2.78	ปานกลาง	2.29	ปานกลาง	2.59	ปานกลาง
8.การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ทั้งจากภาครัฐและเอกชนอย่างดี	0.72	น้อยที่สุด	0.99	น้อยที่สุด	1.11	น้อย	0.94	น้อยที่สุด

ที่มา: จากการศึกษา

4.3 พฤติกรรมในการพำนักระยะยาว

พฤติกรรมในการพำนักจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล เนื่องจากพฤติกรรมจะแสดงออกตามความต้องการ ดังนั้นพฤติกรรมของชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้ทราบถึงความเหมือนหรือความแตกต่างของแต่ละกลุ่มได้ โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลซึ่งประกอบด้วย ประสพการณ์การพำนักระยะยาวก่อนมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะที่พักอาศัย ลักษณะการพำนัก ทำเลของที่พัก และค่าใช้จ่ายในการครองชีพ

4.3.1 ประสพการณ์การพำนักระยะยาวก่อนมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่

ด้านประสพการณ์การพำนักระยะยาวก่อนมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ดังตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสพการณ์การพำนักระยะยาวทั้งในต่างประเทศและในต่างจังหวัดของประเทศไทยก่อนมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยพบกลุ่มตัวอย่างที่มีประสพการณ์การพำนักระยะยาวในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนใหญ่เคยพำนักระยะยาวที่ประเทศมาเลเซีย คิดเป็นร้อยละ 47.50 ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยพำนักระยะยาวในต่างประเทศ สอดคล้องกับผลการสำรวจของ Long Stay Foundation ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งพบว่า ประเทศที่ชาวญี่ปุ่นนิยมไปพำนักระยะยาวมากที่สุด คือ ประเทศมาเลเซีย (เป็นอันดับ 1 ตั้งแต่ปีพ.ศ.2551 – 2553) และกลุ่มตัวอย่างที่มีประสพการณ์การพำนักระยะยาวในต่างจังหวัดของประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 12.00 ซึ่งส่วนใหญ่เคยพำนักระยะยาวในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยพำนักระยะยาวในต่างจังหวัด สอดคล้องกับสถิติของแผนกกงสุล สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยในปีพ.ศ. 2556 ว่าชาวญี่ปุ่นพำนักในกรุงเทพมหานครจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.83 ของจำนวนชาวญี่ปุ่นที่พำนักในประเทศไทย เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้น มีค่าร้อยละของผู้ที่มีประสพการณ์การพำนักระยะยาวในต่างประเทศมาก่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.09 ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะปานกลางมีค่าร้อยละของผู้ที่มีประสพการณ์การพำนักระยะยาวในต่างจังหวัดมาก่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.31 แต่พบว่ากลุ่มอยู่ระยะยาวมีประสพการณ์การพำนักระยะยาวในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 2.00 ซึ่งเป็นค่าร้อยละที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น และไม่มีผู้ที่มีประสพการณ์การพำนักระยะยาวในต่างจังหวัดก่อนมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยมีประสพการณ์การพำนักระยะยาวในต่างประเทศหรือในต่างจังหวัดมาก่อน จะนิยมใช้เวลาในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งไม่เกิน 5 ปี

ตารางที่ 4.6 ประสบการณ์พำนักระยะยาวก่อนการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง

ประสบการณ์พำนักระยะยาว	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
ต่างประเทศ				
ไม่เคย	39 (70.91)	82 (78.85)	39 (95.12)	160 (80.00)
เคย	16 (29.09)	22 (21.15)	2 (4.88)	40 (20.00)
- มาเลเซีย	7 (43.75)	11 (50.00)	1 (50.00)	19 (47.50)
- ออสเตรเลีย	4 (25.00)	4 (18.18)	0 (0.00)	8 (20.00)
- สหรัฐอเมริกา	3 (18.75)	1 (4.55)	0 (0.00)	4 (10.00)
- อื่นๆ	2 (12.50)	6 (27.27)	1 (50.00)	9 (22.50)
ต่างจังหวัด				
ไม่เคย	49 (89.09)	86 (82.69)	41 (100.00)	176 (88.00)
เคย	6 (10.91)	18 (17.31)	0 (0.00)	24 (12.00)
- กรุงเทพฯ	2 (33.33)	10 (55.56)	0 (0.00)	12 (50.00)

ตารางที่ 4.6 ประสพการณ์พำนักระยะยาวก่อนการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ประสพการณ์พำนักระยะยาว	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
- ชลบุรี	1 (16.67)	4 (22.22)	0 (0.00)	5 (20.83)
- สมุทรปราการ	1 (16.67)	4 (22.22)	0 (0.00)	5 (20.83)
- อื่นๆ	2 (33.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	2 (8.34)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

4.3.2 พฤติกรรมการเลือกที่พักอาศัยและลักษณะการพักอาศัย

เมื่อกลุ่มตัวอย่างมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ที่พักจึงอาศัยเป็นปัจจัยสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างขาดไม่ได้ การเลือกประเภทที่พักอาศัยนอกจากจะถูกกำหนดด้วยงบประมาณของแต่ละบุคคลแล้วยังพิจารณาถึงภาพรวมของสิ่งปลูกสร้างที่ต้องการทั้งขนาดที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดังตารางที่ 4.7 ลักษณะการเลือกประเภทที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เลือกพำนักในคอนโดมิเนียม คิดเป็นร้อยละ 39.00 เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้น ส่วนใหญ่เลือกพำนักในอพาร์ทเมนท์ / แมนชั่น และ คอนโดมิเนียม ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 36.36 และ ร้อยละ 34.55 ตามลำดับ สำหรับที่พักประเภทอื่นๆ กลุ่มอยู่ระยะสั้นระบุเป็นโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 100.00 กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง ส่วนใหญ่เลือกพำนักในคอนโดมิเนียม คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาเป็นบ้านเดี่ยวเช่า คิดเป็นร้อยละ 25.00 ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะยาว ส่วนใหญ่เลือกพำนักในบ้านเดี่ยวเช่า คิดเป็นร้อยละ 34.15 รองลงมาเป็นอพาร์ทเมนท์ / แมนชั่น คิดเป็นร้อยละ 29.27 สำหรับที่พักประเภทอื่นๆ กลุ่มอยู่ระยะยาวระบุเป็นบ้านแฟรน คิดเป็นร้อยละ 100

สำหรับการเลือกทำเลของที่พักอาศัย จะพิจารณาปัจจัยด้านต่างๆ ทั้งความสะดวกและเหมาะสมกับความต้องการของตนเองและครอบครัวมากที่สุด สิ่งสำคัญที่มักจะคำนึงถึง คือ แหล่งสาธารณูปโภค และความสะดวกในการเดินทาง ลักษณะการเลือกทำเลของที่พักอาศัย ดังตารางที่ 4.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกพำนักบริเวณข้างเผือก – สันติธรรม – ตลาดสมเพชร คิดเป็นร้อยละ 31.00 สำหรับบริเวณอื่น ๆ มีการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณารายกลุ่ม

พบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้นและกลุ่มอยู่ระยะปานกลาง ส่วนใหญ่เลือกพำนักบริเวณข้างเผือก – สันติธรรม – ตลาดสมเพชร คิดเป็นร้อยละ 41.82 และร้อยละ 30.77 ตามลำดับ แต่กลุ่มอยู่ระยะปานกลางเริ่มกระจายพำนักบริเวณรอบนอกตัวเมืองมากขึ้น สำหรับกลุ่มอยู่ระยะยาวนั้น ส่วนใหญ่พำนักบริเวณอ. สันทราย คิดเป็นร้อยละ 29.27

ตารางที่ 4.7 ลักษณะการเลือกประเภทที่พักและทำเลของแหล่งที่พัก

พฤติกรรม การพำนักระยะยาว	กลุ่มอยู่ ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
ประเภทของที่พัก				
บ้านเดี่ยวเช่า	5 (9.09)	26 (25.00)	14 (34.15)	45 (22.50)
คอนโดมิเนียม	19 (34.55)	52 (50.00)	7 (17.07)	78 (39.00)
อพาร์ทเมนท์ / แมนชั่น	20 (36.36)	22 (21.15)	12 (29.27)	54 (27.00)
อื่นๆ	11 (20.00)	4 (3.85)	8 (19.51)	23 (11.50)
ทำเลที่ตั้งของที่พัก				
ข้างเผือก – สันติธรรม - ตลาดสมเพชร	23 (41.82)	32 (30.77)	7 (17.07)	62 (31.00)
ถนนห้วยแก้ว – นิมมาน	10 (18.18)	14 (13.46)	5 (12.19)	29 (14.50)
ฟ้าฮ่าม – อ.แมริม	4 (7.27)	18 (17.31)	4 (9.76)	26 (13.00)
พระสิงห์ – อ.เมือง	7 (12.73)	1 (0.96)	7 (17.07)	15 (7.50)

ตารางที่ 4.7 ลักษณะการเลือกประเภทที่พักและทำเลของแหล่งที่พัก (ต่อ)

พฤติกรรม การพำนักระยะยาว	กลุ่มอยู่ ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
ริมฝั่ง	5 (9.09)	15 (14.42)	2 (4.88)	22 (11.00)
อ.สันทราย	2 (3.64)	11 (10.58)	12 (29.27)	25 (12.50)
อ.หางดง	4 (7.27)	13 (12.50)	4 (9.76)	21 (10.50)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ด้านลักษณะของการพำนัก ดังตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พำนักร่วมกับคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 66.00 สอดคล้องกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้นและกลุ่มอยู่ระยะปานกลาง ส่วนใหญ่พำนักร่วมกับคู่สมรส และพำนักคนเดียว ตามลำดับ สำหรับกลุ่มอยู่ระยะยาว แม้ว่าส่วนใหญ่พำนักร่วมกับคู่สมรส แต่ รองลงมาพำนักร่วมกับแฟน(คนไทย) คิดเป็นร้อยละ 19.51 ซึ่งพบเฉพาะกลุ่มอยู่ระยะยาวเท่านั้น ขณะที่การพำนักร่วมกับบุตรหลานหรือญาติ พบเฉพาะในกลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาว แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่พำนักร่วมกับคนใกล้ชิดเช่น แฟน บุตรหลานหรือญาติ จะใช้เวลาพำนักใน จังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งมากกว่า 1 ปีขึ้นไป

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.8 ลักษณะการพำนักของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการพำนัก	กลุ่มอยู่ ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)	กลุ่มอยู่ ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)	รวม (200 ตัวอย่าง)
คนเดียว	13 (23.64)	27 (25.96)	7 (17.07)	47 (23.50)
คู่สมรส	38 (69.09)	70 (67.31)	24 (58.54)	132 (66.00)
บุตรหลาน / ญาติ	0 (0.00)	3 (2.88)	2 (4.88)	5 (2.50)
เพื่อน	4 (7.27)	4 (3.85)	0 (0.00)	8 (4.00)
แฟน	0 (0.00)	0 (0.00)	8 (19.51)	8 (4.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเลือกที่พัก ทำเล และลักษณะการพำนัก กลุ่มตัวอย่างนิยมเลือกประเภทที่พำนักเป็นคอนโดมิเนียม เนื่องจากในปัจจุบันกฎหมายไทยได้อนุญาตให้ชาวต่างชาติซื้อเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ประเภทอาคารชุดเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติถือกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ แต่พบว่าหากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้น ก็จะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเลือกประเภทที่พักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยวเช่าเพิ่มขึ้น ด้านทำเลที่พัก กลุ่มตัวอย่างนิยมเลือกพำนักในย่านตัวเมืองโดยเฉพาะกลุ่มอยู่ระยะสั้น แต่พบว่ากลุ่มที่ใช้ระยะเวลาพำนักแต่ละครั้งมากกว่า 1 ปีขึ้นไป จะเลือกพำนักบริเวณรอบนอกตัวเมืองมากขึ้น ส่วนลักษณะการพำนัก จะพำนักร่วมกับคู่สมรสมากที่สุด แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาพำนักระยะยาวพร้อมกับคู่สมรส

4.3.3 พฤติกรรมการใช้จ่าย

พฤติกรรมการใช้จ่าย ลักษณะการใช้จ่ายเมื่อชาวญี่ปุ่นเข้ามาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ จะมีการใช้จ่ายในด้านใด จำนวนเท่าไร แสดงถึงความต้องการและอำนาจซื้อของกลุ่มดังกล่าว โดยลักษณะการใช้จ่ายของผู้ที่เข้ามาพำนักระยะยาวจะมีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยว เนื่องจากผู้พำนักระยะยาวส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยสูงอายุและวัตถุประสงค์หลักของการพำนักระยะยาวคือ เพื่อการพักผ่อน เน้นการใช้ชีวิตประจำวันเป็นกิจกรรมหลัก ส่วนการท่องเที่ยวนั้นเป็นเพียงกิจกรรมเสริม ดังนั้นค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของกลุ่มนี้จึงเกี่ยวกับการดำรงชีพ และจากปัจจัยหลักของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่มาจากปัญหาค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น จึงแสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายระหว่างพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง 2 แห่ง

ด้านค่าใช้จ่ายโดยรวมในการครองชีพ จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายพำนักในจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ยประมาณ 47,000.00 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นเฉลี่ยประมาณ 103,000.00 บาทต่อเดือน ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่น โดยลดลงคิดเป็นร้อยละ 54.39 เมื่อพิจารณารายกลุ่ม กลุ่มอยู่ระยะสั้นมีค่าใช้จ่ายพำนักในจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประมาณ 44,000.00 บาทต่อเดือน แต่เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนค่าร้อยละ พบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่นลดลงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.32 รองลงมาเป็นกลุ่มอยู่ระยะปานกลาง และกลุ่มอยู่ระยะสั้น คิดเป็นร้อยละ 54.54 และร้อยละ 53.32 ตามลำดับ แสดงว่าความแตกต่างของค่าใช้จ่ายที่ลดลง ทำให้กลุ่มตัวอย่างพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้น

ตารางที่ 4.9 ค่าใช้จ่ายในการครองชีพเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

ค่าใช้จ่าย (บาทต่อเดือน)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
0 – 50,000 บาท	1 (1.82)	36 (65.45)	1 (0.96)	61 (58.65)	4 (9.76)	31 (75.61)	6 (3.00)	128 (64.00)
50,001 – 75,000 บาท	21 (38.18)	17 (30.91)	21 (20.19)	39 (37.50)	9 (21.95)	10 (24.39)	51 (25.50)	66 (33.00)
75,001 – 100,000 บาท	14 (25.46)	2 (3.64)	26 (25.00)	4 (3.85)	9 (21.95)	0 (0.00)	49 (24.50)	6 (3.00)
100,001 – 125,000 บาท	10 (18.18)	0 (0.00)	19 (18.27)	0 (0.00)	7 (17.07)	0 (0.00)	36 (18.00)	0 (0.00)
มากกว่า 125,000 บาท	9 (16.36)	0 (0.00)	37 (35.58)	0 (0.00)	12 (29.27)	0 (0.00)	58 (29.00)	0 (0.00)
ค่าเฉลี่ย	94,767.2 7	44,239.0 9	107,25 5.77	48,754.3 3	101,51 2.19	45,357.3 2	102,64 4.00	46,816.2 5

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เมื่อวิเคราะห์ตามประเภทของค่าใช้จ่าย แบ่งเป็น ค่าที่พัก จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านที่พักในจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ยประมาณ 15,000.00 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านที่พักที่ประเทศญี่ปุ่นของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยประมาณ 40,000.00 บาทต่อเดือน แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านที่พักในจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่น โดยลดลงคิดเป็นร้อยละ 62.39 เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้นมีค่าใช้จ่ายด้านที่พักในจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ยต่ำสุด คือ ประมาณ 14,700.00 บาทต่อเดือน เนื่องจากผลการศึกษาลักษณะพฤติกรรมของกลุ่มอยู่ระยะสั้น นั้น นิยมมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่โดยการเลือกประเภทที่พักเป็นอพาร์ทเมนท์ / แมนชั่น มากที่สุด ซึ่งที่พักประเภทดังกล่าวมีราคาเช่าที่ไม่สูงนัก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนค่าร้อยละ กลุ่มอยู่ระยะปานกลางมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยด้านที่พักในจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่นลดลงมากที่สุด โดยลดลงคิดเป็นร้อยละ 63.11 รองลงมาเป็นกลุ่มอยู่ระยะสั้น และกลุ่มอยู่ระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 62.03 และร้อยละ 60.25 ตามลำดับ ซึ่งการที่กลุ่มอยู่ระยะยาวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยด้านที่พักในจังหวัดเชียงใหม่ลดลงน้อยกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากกลุ่มอยู่ระยะยาวส่วนใหญ่จะเลือกประเภทที่พักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยวเช่า จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายด้านที่พักสูงกว่ากลุ่มอื่น

สำหรับค่าอาหาร จากตารางที่ 4.11 กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ยประมาณ 16,600.00 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารที่ประเทศญี่ปุ่นของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยประมาณ 31,500.00 บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างจึงมีค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารในจังหวัดเชียงใหม่ลดลงจากที่ประเทศญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 47.14 เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง มีค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่นในค่าร้อยละที่ใกล้เคียงกัน คือ ค่าอาหารของกลุ่มอยู่ระยะสั้นลดลงคิดเป็นร้อยละ 47.57 กลุ่มอยู่ระยะปานกลางลดลงคิดเป็นร้อยละ 46.65 และกลุ่มอยู่ระยะยาวลดลงคิดเป็นร้อยละ 47.87 จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีพ ดังนั้นจึงไม่มีความแตกต่างด้านค่าใช้จ่ายประเภทนี้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ประกอบด้วย ค่าโทรศัพท์และค่าInternet จากตารางที่ 4.12 กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านค่าโทรศัพท์และค่าInternet ขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ลดลงจากที่ประเทศญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 64.92 ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำ จากตารางที่ 4.13 กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านค่าไฟฟ้าและค่าน้ำขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ลดลงจากที่ประเทศญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 69.93 ค่าเดินทางและค่าน้ำมัน จากตารางที่ 4.14 กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านค่าเดินทางและค่าน้ำมันขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ลดลงจากที่ประเทศญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 68.34 และค่าใช้จ่ายส่วนตัว จากตารางที่

4.15 กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านค่าใช้จ่ายส่วนตัวขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ลดลงจากที่ประเทศญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 55.15

สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ลดลงมากกว่าร้อยละ 50 ของค่าใช้จ่ายที่ประเทศญี่ปุ่น ยกเว้นค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารที่ลดลงร้อยละ 47.14 เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าร้อยละของค่าใช้จ่ายลดลงใกล้เคียงกัน และเมื่อพิจารณาตามประเภทของค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าใช้จ่ายด้านค่าไฟฟ้าและค่าน้ำ และค่าใช้จ่ายด้านค่าเดินทางและค่าน้ำมันลดลงมากที่สุด จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอัตราค่าไฟฟ้าของประเทศญี่ปุ่นราคาหน่วยละ 42 เยน หรือประมาณ 13 บาท ซึ่งเป็นราคาที่สูงกว่าประเทศไทยมาก จึงทำให้ค่าใช้จ่ายด้านค่าไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างลดลงเป็นอย่างมาก ด้านค่าเดินทางและค่าน้ำมันจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกพำนักในย่านตัวเมือง ซึ่งใกล้กับแหล่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และการใช้ชีวิตแบบพำนักระยะยาวนั้นจะเน้นการใช้ชีวิตประจำวันเป็นกิจกรรมหลัก จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางและค่าน้ำมันไม่มากนัก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.10 ค่าใช้จ่ายด้านที่พักเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

ค่าที่พัก (บาทต่อเดือน)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ไม่มีค่าใช้จ่าย	16 (29.09)	0 (0.00)	21 (20.19)	5 (4.81)	10 (24.39)	10 (24.39)	47 (23.50)	15 (7.50)
0 – 10,000 บาท	0 (0.00)	21 (38.18)	0 (0.00)	29 (27.88)	0 (0.00)	1 (2.44)	0 (0.00)	51 (25.50)
10,001 – 20,000 บาท	1 (1.82)	24 (43.64)	7 (6.73)	42 (40.39)	3 (7.32)	25 (60.98)	11 (5.50)	91 (45.50)
20,001 – 30,000 บาท	19 (34.55)	9 (16.36)	22 (21.16)	28 (26.92)	9 (21.95)	5 (12.19)	50 (25.00)	42 (21.00)
30,001 – 40,000 บาท	4 (7.27)	0 (0.00)	9 (8.65)	0 (0.00)	7 (17.07)	0 (0.00)	20 (10.00)	0 (0.00)
มากกว่า 40,000 บาท	15 (27.27)	1 (1.82)	45 (43.27)	0 (0.00)	12 (29.27)	0 (0.00)	72 (36.00)	1 (0.50)
ค่าเฉลี่ย	38,641 .03	14,672.73	41,469 .88	15,297.98	40,048 .39	15,919.35	40,460. 78	15,216.22

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 4.11 ค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

ค่าอาหาร (บาทต่อเดือน)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
0 – 10,000 บาท	1 (1.82)	22 (40.00)	0 (0.00)	15 (14.42)	0 (0.00)	5 (12.19)	1 (0.50)	42 (21.00)
10,001 – 20,000 บาท	12 (21.82)	22 (40.00)	19 (18.27)	63 (60.58)	6 (14.63)	32 (78.05)	37 (18.50)	117 (58.50)
20,001 – 30,000 บาท	35 (63.64)	11 (20.00)	53 (50.96)	26 (25.00)	23 (56.10)	4 (9.76)	111 (55.50)	41 (20.50)
30,001 – 40,000 บาท	5 (9.09)	0 (0.00)	8 (7.69)	0 (0.00)	6 (14.63)	0 (0.00)	19 (9.50)	0 (0.00)
มากกว่า 40,000 บาท	2 (3.63)	0 (0.00)	24 (23.08)	0 (0.00)	6 (14.64)	0 (0.00)	32 (16.00)	0 (0.00)
ค่าเฉลี่ย	28,054 .55	14,709.09	32,894 .23	17,548.08	32,195 .12	16,780.49	31,420 .00	16,610.00

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.12 ค่าใช้จ่ายด้านค่าโทรศัพท์และค่าInternet เปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

ค่าโทรศัพท์ และค่า Internet (บาทต่อ เดือน)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ไม่มีค่าใช้จ่าย	0 (0.00)	6 (10.91)	1 (0.96)	0 (0.00)	2 (4.88)	0 (0.00)	3 (1.50)	6 (3.00)
0 – 1,000 บาท	4 (7.27)	35 (63.64)	10 (9.61)	64 (61.54)	2 (4.88)	19 (46.34)	16 (8.00)	118 (59.00)
1,001 – 2,000 บาท	16 (29.09)	11 (20.00)	17 (16.35)	33 (31.73)	10 (24.39)	13 (31.71)	43 (21.50)	57 (28.50)
2,001 – 3,000 บาท	12 (21.82)	3 (5.45)	37 (35.58)	7 (6.73)	17 (41.46)	9 (21.95)	66 (33.00)	19 (9.50)
3,001 – 4,000 บาท	3 (5.46)	0 (0.00)	5 (4.81)	0 (0.00)	1 (2.44)	0 (0.00)	9 (4.50)	0 (0.00)
มากกว่า 4,000 บาท	20 (36.36)	0 (0.00)	34 (32.69)	0 (0.00)	9 (21.95)	0 (0.00)	63 (31.50)	0 (0.00)
ค่าเฉลี่ย	3,365.45	986.73	3,471.84	1,162.98	3,064.10	1,450.00	3,361.42	1,179.12

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 4.13 ค่าใช้จ่ายด้านค่าไฟฟ้าและค่าน้ำเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำ (บาทต่อเดือน)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ไม่มีค่าใช้จ่าย	0 (0.00)	11 (20.00)	0 (0.00)	1 (0.96)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	12 (6.00)
0 – 1,000 บาท	0 (0.00)	11 (20.00)	0 (0.00)	14 (13.46)	0 (0.00)	3 (7.32)	0 (0.00)	28 (14.00)
1,001 – 2,000 บาท	3 (5.46)	26 (47.27)	1 (0.96)	66 (63.46)	4 (9.76)	19 (46.34)	8 (4.00)	111 (55.50)
2,001 – 3,000 บาท	9 (16.36)	7 (12.73)	20 (19.23)	14 (13.46)	8 (19.51)	13 (31.71)	37 (18.50)	34 (17.00)
3,001 – 4,000 บาท	6 (10.91)	0 (0.00)	10 (9.62)	8 (7.69)	7 (17.07)	5 (12.19)	23 (11.50)	13 (6.50)
มากกว่า 4,000 บาท	37 (67.27)	0 (0.00)	73 (70.19)	1 (0.97)	22 (53.66)	1 (2.44)	132 (66.00)	2 (1.00)
ค่าเฉลี่ย	5,478.18	1,640.91	7,120.19	1,888.35	5,926.83	2,351.22	6,424.00	1,931.38

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 4.14 ค่าใช้จ่ายด้านค่าเดินทางและค่าน้ำมันเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

ค่าเดินทาง และค่าน้ำมัน (บาทต่อ เดือน)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ไม่มีค่าใช้จ่าย	10 (18.18)	5 (9.09)	11 (10.58)	4 (3.85)	4 (9.76)	0 (0.00)	25 (12.50)	9 (4.50)
0 – 1,000 บาท	0 (0.00)	16 (29.09)	0 (0.00)	29 (27.88)	0 (0.00)	10 (24.39)	0 (0.00)	55 (27.50)
1,001 – 2,000 บาท	2 (3.64)	24 (43.64)	1 (0.96)	42 (40.39)	6 (14.63)	22 (53.66)	9 (4.50)	88 (44.00)
2,001 – 3,000 บาท	7 (12.73)	9 (16.36)	20 (19.23)	26 (25.00)	14 (34.15)	8 (19.51)	41 (20.50)	43 (21.50)
3,001 – 4,000 บาท	0 (0.00)	0 (0.00)	4 (3.85)	1 (0.96)	0 (0.00)	1 (2.44)	4 (2.00)	2 (1.00)
มากกว่า 4,000 บาท	36 (65.45)	1 (1.82)	68 (65.38)	2 (1.92)	17 (41.46)	0 (0.00)	121 (60.50)	3 (1.50)
ค่าเฉลี่ย	6,311.11	1,840.00	6,048.39	1,859.00	4,594.59	1,787.80	5,808.57	1,838.74

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.15 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

ค่าอาหาร (บาทต่อ เดือน)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
0 – 10,000 บาท	3 (5.45)	36 (65.45)	4 (3.85)	61 (58.65)	2 (4.88)	22 (53.66)	9 (4.50)	119 (59.50)
10,001 – 20,000 บาท	28 (50.92)	17 (30.91)	43 (41.35)	36 (34.62)	20 (48.78)	18 (43.90)	91 (45.50)	71 (35.50)
20,001 – 30,000 บาท	15 (27.27)	1 (1.82)	36 (34.61)	7 (6.73)	8 (19.51)	1 (2.44)	59 (29.50)	9 (4.50)
30,001 – 40,000 บาท	3 (5.45)	0 (0.00)	18 (17.31)	0 (0.00)	6 (14.63)	0 (0.00)	27 (13.50)	0 (0.00)
มากกว่า 40,000 บาท	6 (10.91)	1 (1.82)	3 (2.88)	0 (0.00)	5 (12.20)	0 (0.00)	14 (7.00)	1 (0.50)
ค่าเฉลี่ย	25,305.4 5	10,992.73	25,298. 08	11,823.08	26,048. 78	10,951.22	25,454. 00	11,416.00

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

4.4 คุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยที่จะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นประกอบด้วยหลายปัจจัย แต่อย่างน้อยบุคคลควรได้รับในระดับความจำเป็นพื้นฐานหรือด้านปัจจัย 4 เพื่อการมีชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขตามสมควร สามารถดำรงชีวิตได้ในระดับที่เหมาะสม และสามารถพึ่งตนเองได้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ จะสอบถามความคิดเห็นระหว่างการพำนักอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นและในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพ เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้ามาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ว่ามีคุณภาพชีวิตด้านใดที่ดีขึ้น และด้านใดที่ลดลง เนื่องจากคุณภาพชีวิตในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่จะสะท้อนให้เห็นว่าการเข้ามาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่สามารถตอบสนองต่อแรงผลักดัน(Push Factors)ที่เกิดจากการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นได้หรือไม่

4.4.1 คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ

สถานะทางเศรษฐกิจการเงินและการมีรายได้ที่มั่นคงเพียงพอกับการดำรงชีวิต เป็นส่วนสำคัญขององค์ประกอบการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การศึกษาค้นคว้าชีวิตด้านเศรษฐกิจของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการพำนักอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นและในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ สัดส่วนค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อรายได้ สัดส่วนค่าที่พักต่อรายได้ และสัดส่วนค่าอาหารต่อรายได้ หากบุคคลมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้มีค่าต่ำ แสดงว่าคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจของบุคคลนั้นดีเพราะมีสภาพคล่องทางการเงินและมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

ผลการเปรียบเทียบสัดส่วนค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อรายได้ระหว่างการพำนักอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นและในจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.16 พบว่า ในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 83.00 มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อรายได้อยู่ในอัตรามากกว่าร้อยละ 80 ขณะที่การพำนักในจังหวัดเชียงใหม่กลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.00 และ ร้อยละ 34.00 00 มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อรายได้อยู่ในอัตราร้อยละ 61 – 80 และ อัตราร้อยละ 41 – 60 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีผลที่สอดคล้องกับผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่กลุ่มอยู่ระยะสั้นนั้น มีสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อรายได้อยู่ในอัตราร้อยละ 21 – 40 มากกว่ากลุ่มอื่น คิดเป็นร้อยละ 32.73 เนื่องจากกลุ่มอยู่ระยะสั้นมีการพำนักแต่ละครั้งใช้เวลาไม่เกิน 1

ปี จึงมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นการอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตน้อยกว่ากลุ่มที่ใช้เวลาพักแต่ละครั้งมากกว่า 1 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตหรือปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ ค่าที่พัก และ ค่าอาหาร ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของทุกคน และเป็นค่าใช้จ่ายในลำดับแรกๆที่บุคคลจะต้องมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายนี้ หากไม่เป็นเช่นนั้นแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ผลการเปรียบเทียบสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อรายได้ระหว่างการพำนักอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นและในจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.17 พบว่า ในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 46.00 มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อรายได้ที่อยู่ในอัตรามากกว่าร้อยละ 40 ขณะที่การพำนักในจังหวัดเชียงใหม่กลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.50 และ ร้อยละ 31.50 มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อรายได้ที่อยู่ในอัตราร้อยละ 21 - 30 และ อัตราร้อยละ 11 - 20 ตามลำดับ สำหรับผลการเปรียบเทียบสัดส่วนค่าอาหารต่อรายได้ระหว่างการพำนักอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นและในจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.18 พบว่า ในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 35.50 มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อรายได้ที่อยู่ในอัตรามากกว่าร้อยละ 40 ขณะที่การพำนักในจังหวัดเชียงใหม่กลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 37.00 และ ร้อยละ 35.50 มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อรายได้ที่อยู่ในอัตราร้อยละ 11 - 20 และ อัตราร้อยละ 21 - 30 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจในการพำนักที่จังหวัดเชียงใหม่ดีกว่าที่ประเทศญี่ปุ่น เพราะจำนวนค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าจะช่วยให้มีสภาพคล่องทางการเงินเพิ่มขึ้น มีอำนาจในการซื้อเพิ่มขึ้น จึงมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามไปด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.16 สัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่อรายได้ปัจจุบันเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

สัดส่วนค่าครองชีพต่อรายได้ปัจจุบัน (ร้อยละ)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ร้อยละ 0 - 20	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
ร้อยละ 21 - 40	1 (1.82)	18 (32.73)	0 (0.00)	13 (12.50)	0 (0.00)	3 (7.32)	1 (0.50)	34 (17.00)
ร้อยละ 41 - 60	4 (7.27)	18 (32.73)	3 (2.88)	41 (39.42)	0 (0.00)	9 (21.95)	7 (3.50)	68 (34.00)
ร้อยละ 61 - 80	12 (21.82)	17 (30.91)	12 (11.54)	37 (35.58)	2 (4.88)	24 (58.54)	26 (13.00)	78 (39.00)
มากกว่า ร้อยละ 80	38 (69.09)	2 (3.63)	89 (85.58)	13 (12.50)	39 (95.12)	5 (12.19)	166 (83.00)	20 (10.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.17 สัดส่วนของค่าใช้จ่ายด้านค่าที่พักต่อรายได้ปัจจุบันเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

สัดส่วนค่าที่พักต่อรายได้ปัจจุบัน (ร้อยละ)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ร้อยละ 0 - 10	16 (29.09)	15 (27.27)	21 (20.19)	27 (25.96)	10 (24.39)	11 (26.83)	47 (23.50)	53 (26.50)
ร้อยละ 11 - 20	2 (3.64)	19 (34.55)	4 (3.85)	38 (36.54)	0 (0.00)	6 (14.63)	6 (3.00)	63 (31.50)
ร้อยละ 21 - 30	6 (10.91)	14 (25.45)	21 (20.19)	33 (31.73)	4 (9.76)	24 (58.54)	31 (15.50)	71 (35.50)
ร้อยละ 31 - 40	10 (18.18)	7 (12.73)	13 (12.50)	2 (1.92)	1 (2.44)	0 (0.00)	24 (12.00)	9 (4.50)
มากกว่าร้อยละ 40	21 (38.18)	0 (0.00)	45 (43.27)	4 (3.85)	26 (63.41)	0 (0.00)	92 (46.00)	4 (2.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 4.18 สัดส่วนของค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารต่อรายได้ปัจจุบันเปรียบเทียบประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่

สัดส่วน ค่าที่อาหาร ต่อรายได้ ปัจจุบัน (ร้อยละ)	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่	ญี่ปุ่น	เชียงใหม่
ร้อยละ 0 - 10	1 (1.82)	16 (29.09)	0 (0.00)	10 (9.61)	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (0.50)	26 (13.00)
ร้อยละ 11 - 20	7 (12.73)	23 (41.81)	7 (6.73)	36 (34.62)	0 (0.00)	15 (36.59)	14 (7.00)	74 (37.00)
ร้อยละ 21 - 30	16 (29.09)	8 (14.55)	28 (26.92)	44 (42.31)	5 (12.20)	19 (46.34)	49 (24.50)	71 (35.50)
ร้อยละ 31 - 40	16 (29.09)	8 (14.55)	32 (30.77)	14 (13.46)	17 (41.46)	7 (17.07)	65 (32.50)	29 (14.50)
มากกว่า ร้อยละ 40	15 (27.27)	0 (0.00)	37 (35.58)	0 (0.00)	19 (46.34)	0 (0.00)	71 (35.50)	0 (0.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

4.4.2 คุณภาพชีวิตด้านสังคม

การมีสภาพของความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลและชุมชนได้ รวมทั้งการยอมรับและการได้รับการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ย่อมทำให้บุคคลนั้นมีคุณภาพชีวิตทางด้านสังคมที่ดี ชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ก็เช่นเดียวกัน

ย่อมต้องการสถานที่พักที่น่ายู่ มีความปลอดภัย และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสังคมของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ จะเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นและในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการสำรวจโดยแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.19 พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่างขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามคุณภาพชีวิตด้านสังคม โดยทุกคำถามมีจำนวนผู้เห็นด้วยมากกว่าร้อยละ 80 ยกเว้นกลุ่มอยู่ระยะยาว เกี่ยวกับคำถามในการมีงานอดิเรกและการได้เข้าร่วมชมรม มีจำนวนผู้เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 75.61 ซึ่งการเข้าร่วมชมรมบุคคลจะมีความรู้สึกผูกพันกับสถานที่ใดที่หนึ่ง การที่กลุ่มอยู่ระยะยาวมีจำนวนผู้เห็นด้วยน้อยกว่ากลุ่มอื่น จึงทำให้กลุ่มนี้พำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งเป็นระยะเวลาไม่นานนัก

สำหรับคุณภาพชีวิตด้านสังคมขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.20 พบว่า ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสังคมมากที่สุด คือ ปัญหาทางด้านภาษาและการติดต่อสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 74.00 ซึ่งปัญหาการติดต่อสื่อสารจะทำให้บุคคลต้องประสบปัญหาการอยู่ร่วมกับสังคม เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวพบปัญหาการติดต่อสื่อสารมากที่สุด เนื่องจากการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มอยู่ระยะยาว จะมีการกระจายตัวพำนักอยู่รอบนอกตัวเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งชุมชนท้องถิ่นมีคนที่มีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นหรือภาษาอังกฤษน้อยกว่าในตัวเมือง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าสามารถพบปะเพื่อนฝูงได้ตามต้องการ คิดเป็นร้อยละ 63.00 และมีคนที่รู้จักสามารถพึ่งพาให้ความช่วยเหลือได้ คิดเป็นร้อยละ 72.50 เนื่องจากชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในต่างประเทศจะนิยมเข้าร่วมสมาคมกับคนญี่ปุ่นด้วยกันเป็นหลัก ทำให้รู้จักคนรอบข้างน้อยกว่าขณะที่พำนักที่ญี่ปุ่น เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มอยู่ระยะปานกลางเห็นว่าสามารถพบปะเพื่อนฝูงได้ตามต้องการ เพียงร้อยละ 59.62 และกลุ่มอยู่ระยะสั้นเห็นว่าสามารถพบปะเพื่อนฝูงได้ตามต้องการ คิดเป็นร้อยละ 63.64 และมีคนที่รู้จักสามารถพึ่งพาให้ความช่วยเหลือได้ คิดเป็นร้อยละ 67.27 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งไม่นานมากนักจึงมีคนที่สนิทรู้จักไว้วางใจได้น้อยกว่ากลุ่มอยู่ระยะยาว

ตารางที่ 4.19 คุณภาพชีวิตด้านสังคมในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น

คุณภาพชีวิต ด้านสังคม ประเทศญี่ปุ่น	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1.สถานที่พัก อาศัยมีความ ปลอดภัย	53 (96.36)	2 (3.64)	102 (98.08)	2 (1.92)	41 (100.00)	0 (0.00)	196 (98.00)	4 (2.00)
2.รู้สึกปลอดภัย ในชีวิตและ ทรัพย์สินใน การดำเนินชีวิต	53 (96.36)	2 (3.64)	104 (100.00)	0 (0.00)	41 (100.00)	0 (0.00)	198 (99.00)	2 (1.00)
3.มีคนที่รู้จัก สามารถพึ่งพา ให้ความ ช่วยเหลือได้	53 (96.36)	2 (3.64)	102 (98.08)	2 (1.92)	40 (97.56)	1 (2.44)	195 (97.50)	5 (2.50)
4.สามารถ พบปะเพื่อนฝูง ได้ตามต้องการ	53 (96.36)	2 (3.64)	97 (93.27)	7 (6.73)	34 (82.93)	7 (17.07)	184 (92.00)	16 (8.00)
5.มีงานอดิเรก, เข้าร่วมชมรม	50 (90.91)	5 (9.09)	92 (88.46)	12 (11.54)	31 (75.61)	10 (24.39)	173 (86.50)	27 (13.50)
6.ชื่นชอบใน วัฒนธรรมและ ประเพณี	48 (87.27)	7 (12.73)	86 (82.69)	18 (17.31)	34 (82.93)	7 (17.07)	168 (84.00)	32 (16.00)
7.คนที่ท้องถิ่นมี อัธยาศัยที่ดีงาม มีความเป็นมิตร	50 (90.91)	5 (9.09)	92 (88.46)	12 (11.54)	37 (90.24)	4 (9.76)	179 (89.50)	21 (10.50)
8.ไม่มีปัญหาใน การใช้ภาษา ติดต่อ สื่อสาร	55 (100.00)	0 (0.00)	104 (100.00)	0 (0.00)	41 (100.00)	0 (0.00)	200 (100.00)	0 (0.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.20 คุณภาพชีวิตด้านสังคมในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่

คุณภาพชีวิตด้าน สังคม จังหวัดเชียงใหม่	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1.สถานที่พักอาศัย มีความปลอดภัย	47 (85.45)	8 (14.55)	98 (94.23)	6 (5.77)	38 (92.68)	3 (7.32)	183 (91.50)	17 (8.50)
2.รู้สึกปลอดภัย ในชีวิตและ ทรัพย์สินในการ ดำเนินชีวิต	44 (80.00)	11 (20.00)	86 (82.69)	18 (17.31)	33 (80.49)	8 (19.51)	163 (81.50)	37 (18.50)
3.มีคนที่รู้จัก สามารถพึ่งพา ให้ ความช่วยเหลือได้	37 (67.27)	18 (32.73)	77 (74.04)	27 (25.96)	31 (75.61)	10 (24.39)	145 (72.50)	55 (27.50)
4.สามารถพบปะ เพื่อนฝูงได้ตาม ต้องการ	35 (63.64)	20 (36.36)	62 (59.62)	42 (40.38)	29 (70.73)	12 (29.27)	126 (63.00)	74 (37.00)
5.มีงานอดิเรก, เข้าร่วมชมรม	47 (85.45)	8 (14.55)	82 (78.85)	22 (21.15)	40 (97.56)	1 (2.44)	169 (84.50)	31 (15.50)
6.ชื่นชอบใน วัฒนธรรมและ ประเพณี	43 (78.18)	12 (21.82)	83 (79.71)	21 (20.19)	38 (92.68)	3 (7.32)	164 (82.00)	36 (18.00)
7.คนที่องถิ่นมี อาชีพที่ดีงาม มี ความเป็นมิตร	50 (90.91)	5 (9.09)	92 (88.46)	12 (11.54)	34 (82.93)	7 (17.07)	176 (88.00)	24 (12.00)
8.ไม่มีปัญหาใน การใช้ภาษาติดต่อ สื่อสาร	19 (34.55)	36 (65.45)	25 (24.04)	79 (75.96)	8 (19.51)	33 (80.49)	52 (26.00)	148 (74.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

4.4.3 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชีวิตมนุษย์ เนื่องจากมีอิทธิพลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ได้เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสะอาดของสภาพแวดล้อมที่พักและชุมชน ปราศจากมลภาวะด้านต่างๆ ระหว่างการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้ถือว่าเป็นข้อบ่งชี้มีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี

ผลการสำรวจโดยแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.21 พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามด้านคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น ขณะที่ความคิดเห็นของคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเมื่อพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 50.00 มีความเห็นว่าจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตน ได้แก่ ปัญหาความแออัดของเมืองเชียงใหม่ ปัญหาในการจัดการขยะ และปัญหาความปลอดภัยของการคมนาคมขนส่ง เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวมีความเห็นว่าปัญหาความแออัดของเมืองเชียงใหม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนมากที่สุด ส่วนกลุ่มอยู่ระยะปานกลางมีความเห็นว่าปัญหาในการจัดการขยะ และปัญหาความปลอดภัยของการคมนาคมขนส่ง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของตนมากที่สุด จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่พำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งมากกว่า 1 ปีขึ้นไป จะได้รับผลกระทบจากปัญหาต่างๆเหล่านี้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่พำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งไม่เกิน 1 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.21 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น

คุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม ประเทศญี่ปุ่น	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1.มีสภาพ ภูมิอากาศที่ดี	45 (81.82)	10 (18.18)	83 (79.81)	21 (20.19)	35 (85.37)	6 (14.63)	163 (81.50)	37 (18.50)
2.เป็นเมืองที่ สงบ ไม่แออัด	46 (83.64)	9 (16.36)	82 (78.85)	22 (21.15)	38 (92.68)	3 (7.32)	166 (83.00)	34 (17.00)
3. สภาพแวดล้อม ของที่พักและ ชุมชนมีความ สะอาด	51 (92.73)	4 (7.27)	90 (86.54)	14 (13.46)	37 (90.24)	4 (9.76)	178 (89.00)	22 (11.00)
4.มีการจัดการ ขยะในแหล่งที่ พักอาศัยที่ดี	51 (92.73)	4 (7.27)	96 (92.31)	8 (7.69)	38 (92.68)	3 (7.32)	185 (92.50)	15 (7.50)
5.สิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวก เข้าถึง ง่าย	53 (96.36)	2 (3.64)	102 (98.08)	2 (1.92)	41 (100.00)	0 (0.00)	196 (98.00)	4 (2.00)
6.การคมนาคม ขนส่งสะดวก ปลอดภัย	54 (98.18)	1 (1.82)	99 (95.19)	5 (4.81)	39 (95.12)	2 (4.88)	192 (96.00)	8 (4.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 4.22 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่

คุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม จังหวัด เชียงใหม่	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1.มีสภาพ ภูมิอากาศที่ดี	46 (83.64)	9 (16.36)	73 (70.19)	31 (29.81)	35 (85.37)	6 (14.63)	154 (77.00)	46 (23.00)
2.เป็นเมืองที่ สงบ ไม่แออัด	29 (52.73)	26 (47.27)	54 (51.92)	50 (48.08)	19 (46.34)	22 (53.66)	102 (51.00)	98 (49.00)
3. สภาพแวดล้อม ของที่พักและ ชุมชนมีความ สะอาด	42 (76.36)	13 (23.64)	70 (67.31)	34 (32.69)	28 (68.29)	13 (31.71)	140 (70.00)	60 (30.00)
4.มีการจัดการ ขยะในแหล่งที่ พักอาศัยที่ดี	38 (69.09)	17 (30.91)	47 (45.19)	57 (54.81)	25 (60.98)	16 (39.02)	110 (55.00)	90 (45.00)
5.สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก เข้าถึง ง่าย	44 (80.00)	11 (20.00)	79 (75.96)	25 (24.04)	32 (78.05)	9 (21.95)	155 (77.50)	45 (22.50)
6.การคมนาคม ขนส่งสะดวก ปลอดภัย	35 (63.64)	20 (36.36)	49 (47.12)	55 (52.88)	26 (63.41)	15 (36.59)	110 (55.00)	90 (45.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

4.4.4 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ

การมีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพที่ดี คือการมีสภาพร่างกายที่ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถสังเกตได้จากการที่บุคคลนั้นมีความสมบูรณ์แข็งแรง ระบบและอวัยวะทุกส่วนทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพ ร่างกายมีสมรรถภาพเหมาะสมตามวัย การนอนและการพักผ่อนเป็นไปตามปกติ ดังคำกล่าวที่ว่า “จิตใจที่แจ่มใส ย่อมอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์” ในวัยสูงอายุปัญหาสุขภาพมีส่วนสำคัญอย่างมากในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการใช้ชีวิตในต่างประเทศที่ต้องพึ่งพาตนเองเป็นหลัก การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ได้เปรียบเทียบกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ความสามารถในการดูแลตนเอง การเข้าถึงสถานพยาบาล คุณภาพของสถานพยาบาล และสภาพแวดล้อม ซึ่งแสดงถึง คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพที่ดี

ผลการสำรวจโดยแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.23 พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากกว่าร้อยละ 80.00 ทุกคำถาม โดยเฉพาะการมีสถานพยาบาลที่ไว้วางใจและสามารถสื่อสารได้ และสามารถไปไหนมาไหนได้ด้วยตนเอง ขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีความคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพที่ดีขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น ขณะที่ความคิดเห็นของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพเมื่อพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของตนขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ สถานพยาบาลที่ไว้วางใจและสามารถสื่อสารได้ มีกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยกับปัจจัยดังกล่าวเพียงร้อยละ 43.50 โดยกลุ่มอยู่ระยะปานกลางเห็นด้วยกับปัจจัยนี้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.42 รองลงมาเป็นปัญหาการเข้าถึงสถานพยาบาลได้สะดวก มีกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยกับปัจจัยดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 65.50 แสดงว่าปัจจัยด้านสถานพยาบาลเป็นปัญหากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของตนขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด

ตารางที่ 4.23 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น

คุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพ ประเทศญี่ปุ่น	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1.สามารถ เข้าถึง สถานพยาบาล ได้สะดวก	54 (98.18)	1 (1.82)	101 (97.12)	3 (2.88)	41 (100.00)	0 (0.00)	196 (98.00)	4 (2.00)
2. มสถานพยาบาล ที่ไว้วางใจ และสามารถ สื่อสารได้	55 (100.00)	0 (0.00)	104 (100.00)	0 (0.00)	41 (100.00)	0 (0.00)	200 (100.00)	0 (0.00)
3.สามารถไป ไหนมาไหน ได้ด้วยตนเอง	55 (100.00)	0 (0.00)	104 (100.00)	0 (0.00)	41 (100.00)	0 (0.00)	200 (100.00)	0 (0.00)
4. สภาพแวดล้อม ของชุมชนที่ พักดีกับ สุขภาพของ ท่าน	46 (83.64)	9 (16.36)	94 (90.38)	10 (9.62)	38 (92.68)	3 (7.32)	178 (89.00)	22 (11.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 4.24 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่

คุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพ จังหวัด เชียงใหม่	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปาน กลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1.สามารถ เข้าถึง สถานพยาบาล ได้สะดวก	37 (67.27)	18 (32.73)	69 (66.35)	35 (33.65)	25 (60.98)	16 (39.02)	131 (65.50)	69 (34.50)
2.มี สถานพยาบาล ที่ไว้วางใจและ สามารถ สื่อสารได้	25 (45.45)	30 (54.55)	41 (39.42)	63 (60.58)	21 (51.22)	20 (48.78)	87 (43.50)	113 (56.50)
3.สามารถไป ไหนมาไหน ได้ด้วยตนเอง	49 (89.09)	6 (10.91)	86 (82.69)	18 (17.31)	33 (80.49)	8 (19.51)	168 (84.00)	32 (16.00)
4. สภาพแวดล้อม ของชุมชนที่ พักดีกับ สุขภาพของ ท่าน	43 (78.18)	12 (21.82)	76 (73.08)	28 (26.92)	33 (80.49)	8 (19.51)	152 (76.00)	48 (24.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ที่มา: จากการศึกษา

เมื่อนำข้อมูลคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน มาคำนวณเป็นคะแนนคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบคะแนนคุณภาพชีวิตระหว่างการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นและในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการคำนวณคะแนนคุณภาพชีวิตนั้นจะมีการถ่วงน้ำหนักด้านเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจากผลการศึกษารื่องปัจจัยผลักดันของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยทางด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ผลักดันให้ชาวญี่ปุ่นเกิดความต้องการไปพำนักระยะยาวในต่างประเทศ สำหรับผลคะแนนคุณภาพชีวิตขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น ดังตารางที่ 4.25 มาเปรียบเทียบกับคะแนนคุณภาพชีวิตขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.26 พบว่า คุณภาพชีวิตขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นอยู่ในระดับดี ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง สำหรับคุณภาพชีวิตขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มอยู่ระยะสั้นมีคุณภาพชีวิตในระดับดี ส่วนกลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาวมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง แต่พบว่าระดับคุณภาพชีวิตขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาวจะลดลงจากขณะที่กลุ่มตัวอย่างพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ผลคะแนนคุณภาพชีวิตที่คำนวณได้ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยกลุ่มอยู่ระยะปานกลางลดลง 6.13 คะแนน และกลุ่มอยู่ระยะยาวลดลง 3.73 คะแนน ส่วนกลุ่มอยู่ระยะสั้นที่ยังคงมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี เหมือนกับขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น คะแนนลดลงเพียง 2.76 คะแนน

เมื่อพิจารณาคะแนนคุณภาพชีวิตแต่ละด้านเปรียบเทียบระหว่างการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจขณะที่พำนักในจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้น 27.37 คะแนน เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจดีขึ้นทั้ง 3 กลุ่ม โดยกลุ่มอยู่ระยะสั้นจากเดิมขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นมีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับดี ส่วนกลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาวมีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ เมื่อมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มอยู่ระยะยาวมีผลคะแนนคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็น 28.13 คะแนน ผลคะแนนดังกล่าวสอดคล้องผลการศึกษารื่องปัจจัยผลักดันซึ่งกลุ่มอยู่ระยะยาวให้ความสำคัญกับปัจจัยผลักดันด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด เมื่อกลุ่มดังกล่าวได้รับการตอบสนองเมื่อมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้มีคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจดีขึ้นมากที่สุดจึงพำนักในแต่ละครั้งเป็นระยะเวลาานานกว่ากลุ่มอื่น

สำหรับผลคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพ ขณะกลุ่มตัวอย่างพำนักในจังหวัดเชียงใหม่คะแนนคุณภาพชีวิตทั้ง 3 ด้านนี้น้อยกว่าขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น พบว่า คะแนนคุณภาพชีวิตด้านสังคม แม้ว่าจะมีผลคะแนนน้อยกว่าขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ผล

คะแนนคุณภาพชีวิตด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มยังคงอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นระดับเดียวกับพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น โดยปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสังคมขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ คือ ปัญหาด้านภาษาและการติดต่อสื่อสาร สำหรับคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีผลคะแนนน้อยกว่าขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ผลคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอยู่ระยะสั้นยังคงอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นระดับเดียวกับพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาวมีผลคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าและทำให้ระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของ 2 กลุ่มนี้เปลี่ยนแปลงจากระดับดีขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นระดับปานกลางเมื่อพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ คือ ความแออัดของชุมชน ปัญหาการจัดการขยะ และการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก ส่วนคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีผลคะแนนน้อยกว่าขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น และระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของทั้ง 3 กลุ่มเปลี่ยนแปลงจากระดับดีขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นระดับปานกลางเมื่อพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ โดยปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ คือ ขาดความไว้วางใจในสถานพยาบาลของจังหวัดเชียงใหม่ และความสะดวกในการเข้าถึงสถานพยาบาล

สรุปได้ว่า คะแนนคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง พิจารณารายกลุ่มพบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้นมีความเห็นว่า การพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับคุณภาพชีวิตดี แต่กลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาวมีความเห็นว่า การพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจดีกว่าพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งการมีคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจที่ดีขึ้นนั้นสามารถตอบสนองต่อบริษัทผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญมากที่สุดที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความจำเป็นต้องไปพำนักในต่างประเทศ คือ ค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น แม้ว่าคุณภาพชีวิตด้านสังคมด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพ ในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนคะแนนที่น้อยกว่าขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ก็ยังอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง จากข้อมูลที่ได้ทำให้ทราบว่าควรมีปรับปรุงในส่วนใดบ้างที่จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เชียงใหม่เป็นจุดหมายปลายทางในการมาพำนักระยะยาวต่อไป

ตารางที่ 4.25 คะแนนคุณภาพชีวิตในการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น

คุณภาพชีวิต ประเทศญี่ปุ่น	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	คะแนน (100คะแนน)	ระดับ คุณภาพชีวิต	คะแนน (100คะแนน)	ระดับ คุณภาพชีวิต	คะแนน (100คะแนน)	ระดับ คุณภาพชีวิต	คะแนน (100คะแนน)	ระดับ คุณภาพชีวิต
ด้านเศรษฐกิจ (คิดเป็น 40 คะแนน)	42.79 (17.12)	ปานกลาง	37.82 (15.13)	ต่ำ	32.68 (13.07)	ต่ำ	38.13 (15.25)	ต่ำ
ด้านสังคม (คิดเป็น 15 คะแนน)	94.32 (14.15)	ดี	93.63 (14.04)	ดี	91.16 (13.67)	ดี	93.31 (14.00)	ดี
ด้านสิ่งแวดล้อม (คิดเป็น 15 คะแนน)	90.91 (13.64)	ดี	88.46 (13.27)	ดี	92.68 (13.90)	ดี	90.00 (13.50)	ดี
ด้านสุขภาพ (คิดเป็น 30 คะแนน)	95.45 (28.64)	ดี	96.88 (29.06)	ดี	98.17 (29.45)	ดี	96.75 (29.03)	ดี
รวมคะแนน (คิดเป็น 100 คะแนน)	73.55	ดี	71.50	ดี	70.09	ดี	71.78	ดี

76

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 4.26 คะแนนคุณภาพชีวิตในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่

คุณภาพชีวิต	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	คะแนน (100 คะแนน)	ระดับคุณภาพชีวิต	คะแนน (100 คะแนน)	ระดับคุณภาพชีวิต	คะแนน (100 คะแนน)	ระดับคุณภาพชีวิต	คะแนน (100 คะแนน)	ระดับคุณภาพชีวิต
ด้านเศรษฐกิจ (คิดเป็น 40 คะแนน)	70.42 (28.17)	ดี	64.74 (25.90)	ปานกลาง	60.81 (24.33)	ปานกลาง	65.50 (26.20)	ปานกลาง
ด้านสังคม (คิดเป็น 15 คะแนน)	73.18 (10.98)	ดี	72.72 (10.91)	ดี	76.52 (11.48)	ดี	73.63 (11.04)	ดี
ด้านสิ่งแวดล้อม (คิดเป็น 15 คะแนน)	70.91 (10.64)	ดี	59.62 (8.94)	ปานกลาง	67.07 (10.06)	ปานกลาง	64.25 (9.64)	ปานกลาง
ด้านสุขภาพ (คิดเป็น 30 คะแนน)	70.00 (21.00)	ปานกลาง	65.38 (19.62)	ปานกลาง	68.29 (20.49)	ปานกลาง	67.25 (20.18)	ปานกลาง
รวมคะแนน (คิดเป็น 100 คะแนน)	70.79	ดี	65.37	ปานกลาง	66.36	ปานกลาง	67.06	ปานกลาง

ที่มา: จากการศึกษา

4.5 ความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่

ความพึงพอใจของบุคคลเกิดจากการได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการได้ตามความคาดหวังซึ่งแตกต่างกันแต่ละบุคคล ความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่จะมีผลต่อการพำนักต่อไป การศึกษาความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นหลังจากที่เข้ามาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย ด้านบริการสาธารณะ ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน และด้านการใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร ได้ผลการศึกษาดังนี้

4.5.1 ความพึงพอใจด้านที่พักอาศัย

ที่พักอาศัยเป็นปัจจัยสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และสุขภาพของผู้อยู่อาศัย การศึกษาความพึงพอใจด้านที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ราคาที่พัก สภาพที่พัก ความปลอดภัยของสถานที่พัก และความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ดังตารางที่ 4.27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่โดยรวมในระดับมาก คิดเป็น 3.66 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) โดยมีความพึงพอใจด้านของราคาที่พัก สภาพที่พัก และความปลอดภัยของสถานที่พัก ในระดับมาก แต่มีความพึงพอใจด้านความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่า ทั้งกลุ่มอยู่ระยะสั้น กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง และกลุ่มอยู่ระยะยาว มีความพึงพอใจด้านที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่โดยรวมในระดับมาก คิดเป็น 3.65 คะแนน 3.64 คะแนน และ 3.71 คะแนน ตามลำดับ แต่ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปในลักษณะเดียวกับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แสดงว่าการคมนาคมขนส่งของจังหวัดเชียงใหม่ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มตัวอย่างได้ตามที่ได้คาดหวังเอาไว้

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจด้านที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่

ความพึงพอใจ ด้านที่พักอาศัย	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ
1.ราคาค่าเช่าของที่พักในเชียงใหม่	3.65	มาก	3.64	มาก	3.71	มาก	3.66	มาก
2.สภาพของที่พักในเชียงใหม่	3.55	มาก	3.45	มาก	3.83	มาก	3.56	มาก
3.ระบบการรักษาความปลอดภัยของ สถานที่พักในเชียงใหม่	3.53	มาก	3.45	มาก	3.44	มาก	3.47	มาก
4.ความสะดวกในการเดินทางจากที่พัก ไปยังแหล่งต่างๆ	3.29	ปานกลาง	3.35	ปานกลาง	3.20	ปานกลาง	3.30	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50	มาก	3.47	มาก	3.54	มาก	3.50	มาก

ที่มา: จากการศึกษา

4.5.2 ความพึงพอใจด้านบริการสาธารณะ

การบริการสาธารณะ เป็นการดำเนินการให้บริการ โดยหน่วยงานซึ่งอาจเป็นรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยรวม ดังนั้นการพำนักในพื้นที่ที่มีการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ และสามารถเข้าถึงได้ จะทำให้ผู้พักอาศัยมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ก็เช่นกัน เมื่อได้ย้ายเข้ามาพำนักแล้วก็เสมือนเป็นคนในชุมชนเช่นเดียวกับคนท้องถิ่นย่อมต้องการได้รับการบริการสาธารณะที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่การดำเนินชีวิต

การศึกษาความพึงพอใจด้านบริการสาธารณะ ประกอบด้วย การเข้าถึงบริการสาธารณะต่างๆ เช่น โรงพยาบาล ธนาคาร การติดต่อและรับบริการจากหน่วยงานราชการ จากการสอบถามความพึงพอใจด้านบริการสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.28 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านบริการสาธารณะภาพรวมในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อพิจารณารายคำถามพบว่า ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในความสะดวกของการเดินทางทั้งในชีวิตประจำวันและท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะต่างๆ และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐ ในระดับปานกลาง แต่ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในเรื่องอายุของวีซ่าที่ได้และความสะดวกในการขอต่ออายุวีซ่า ในระดับน้อย เนื่องจากกรมการกงสุล กระทรวงต่างประเทศ ของไทย อนุญาตให้การเข้ามาพำนักแบบระยะยาวของผู้สูงอายุในราชอาณาจักรได้คราวละไม่เกิน 1 ปี จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการพำนักระยะเวลาที่นานกว่านั้นจะต้องติดต่อขอต่ออายุวีซ่าทุกๆ 1 ปี ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สะดวกสำหรับกลุ่มบุคคลดังกล่าว ขณะที่ประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับความนิยมนับ 1 ที่ชาวญี่ปุ่นเลือกไปพำนักระยะยาว มีการกำหนดอายุวีซ่าสำหรับผู้พำนักระยะยาวถึง 10 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.28 ความพึงพอใจด้านการเข้าถึงบริการสาธารณะในจังหวัดเชียงใหม่

ความพึงพอใจ ด้านการเข้าถึงบริการสาธารณะ	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ
1.ความสะดวกในการเดินทางทั้งในชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว	3.15	ปานกลาง	3.35	ปานกลาง	3.17	ปานกลาง	3.26	ปานกลาง
2.ความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะต่างๆ	3.22	ปานกลาง	3.33	ปานกลาง	3.34	ปานกลาง	3.30	ปานกลาง
3.อายุของวีซ่าที่ได้และความสะดวกในการขอต่ออายุวีซ่า	2.40	น้อย	2.34	น้อย	2.39	น้อย	2.37	น้อย
4.การได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐ	2.84	ปานกลาง	2.79	ปานกลาง	3.02	ปานกลาง	2.85	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	2.90	ปานกลาง	2.95	ปานกลาง	2.98	ปานกลาง	2.94	ปานกลาง

81

ที่มา: จากการศึกษา

4.5.3 ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน

สมาชิกในสังคมจะมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในสังคม การอยู่ร่วมกันในสังคมสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนตามบรรทัดฐานทางสังคมซึ่งมีระบบแบบแผน เป็นที่ยอมรับและเข้าใจร่วมกันของคนในสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข การที่ชาวญี่ปุ่นมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ย่อมต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากผู้พำนักมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของชุมชนย่อมทำให้ปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับชุมชนต่อไป ในทางกลับกันหากไม่พึงพอใจก็ย่อมต้องการที่จะย้ายไปพำนักยังชุมชนอื่น

การศึกษาความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ประกอบด้วย ความเป็นมิตรของคนในชุมชน การอยู่ร่วมกับคนท้องถิ่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อมของชุมชน และสภาพสังคมของเชียงใหม่ ดังตารางที่ 4.29 กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนเชียงใหม่โดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจในความเป็นมิตรไมตรีอัธยาศัยที่ดีของผู้คนในจังหวัดเชียงใหม่ และการอยู่ร่วมกับคนท้องถิ่น ในระดับมาก ขณะที่ความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมมลภาวะในเชียงใหม่ และสภาพสังคมของเชียงใหม่ ในระดับปานกลาง สำหรับความพึงพอใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินขณะพำนักในเชียงใหม่ นั้น กลุ่มอยู่ระยะสั้นและกลุ่มอยู่ระยะปานกลาง พึงพอใจในระดับปานกลาง แต่กลุ่มอยู่ระยะยาวพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินถือเป็นปัจจัยพื้นฐานและมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตในสังคม เมื่อบุคคลมีการรับรู้ว่าคุณสมบัติที่ตนเองพำนักอยู่มีความปลอดภัยหรือไม่แสวงหาเปลี่ยนแปลงสถานที่พำนัก เช่นเดียวกับกลุ่มอยู่ระยะยาวที่มีการรับรู้ว่าคุณสมบัติที่ตนเองพำนักอยู่มีความปลอดภัยจึงมีการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ติดต่อกันเป็นระยะเวลานานได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.29 ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่

ความพึงพอใจ ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ
1.ความเป็นมิตรไมตรี / อริยาถัยของ ผู้คนในจังหวัดเชียงใหม่	3.71	มาก	3.71	มาก	3.63	มาก	3.70	มาก
2.การอยู่ร่วมกับคนท้องถิ่น	3.49	มาก	3.54	มาก	3.54	มาก	3.53	มาก
3.ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ขณะพำนักในเชียงใหม่	3.33	ปานกลาง	3.28	ปานกลาง	3.41	มาก	3.32	ปานกลาง
4.สิ่งแวดล้อมและมลภาวะในเชียงใหม่	2.98	ปานกลาง	2.94	ปานกลาง	2.93	ปานกลาง	2.95	ปานกลาง
5.สภาพสังคมของเชียงใหม่	3.02	ปานกลาง	3.01	ปานกลาง	2.95	ปานกลาง	3.00	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.31	ปานกลาง	3.30	ปานกลาง	3.29	ปานกลาง	3.30	ปานกลาง

ที่มา: จากการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.5.4 ความพึงพอใจด้านการติดต่อสื่อสาร

การสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในชีวิตของมนุษย์ นอกเหนือจากปัจจัย 4 ที่มีความจำเป็นต่อความดำเนินชีวิตของมนุษย์ มนุษย์อาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมใดๆของตน และเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นๆในสังคม ความแตกต่างทางด้านภาษาของแต่ละประเทศ ย่อมเกิดความลำบากในการติดต่อสื่อสาร สำหรับชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ก็เช่นกันต้องดำเนินชีวิตในสังคมและชุมชนที่มีความแตกต่างทางด้านภาษา หากไม่สามารถสื่อสารกันได้ย่อมส่งผลกระทบต่อในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกับชุมชน

การศึกษาความพึงพอใจด้านการติดต่อสื่อสารของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจด้านการติดต่อสื่อสารในระดับปานกลาง ทั้งการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน และการติดต่อกับหน่วยงานราชการ ทั้งนี้เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่ไม่เข้าใจและไม่สามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ ขณะที่ชาวญี่ปุ่นวัยเกษียณส่วนใหญ่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นหลัก จึงมีความลำบากในการติดต่อสื่อสาร แต่คะแนนความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันนั้นสูงกว่าคะแนนความพึงพอใจการติดต่อกับหน่วยงานราชการ แสดงว่าคนรอบข้างที่กลุ่มตัวอย่างมีการติดต่อสื่อสารด้วยนั้นเป็นคนที่สามารถเข้าใจและสามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ ขณะที่หน่วยงานราชการที่กลุ่มตัวอย่างติดต่อด้านนั้นไม่มีเจ้าหน้าที่ที่เข้าใจและสามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ จึงทำให้ไม่สะดวกในการเข้ารับบริการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.30 ความพึงพอใจด้านการติดต่อสื่อสารในจังหวัดเชียงใหม่

ความพึงพอใจ ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน	กลุ่มอยู่ระยะสั้น (55 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง (104 ตัวอย่าง)		กลุ่มอยู่ระยะยาว (41 ตัวอย่าง)		รวม (200 ตัวอย่าง)	
	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ	คะแนน (5 คะแนน)	ระดับ ความสำคัญ
1.การติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน	3.16	ปานกลาง	3.12	ปานกลาง	3.07	ปานกลาง	3.12	ปานกลาง
2.การติดต่อกับหน่วยงานราชการ	2.85	ปานกลาง	2.74	ปานกลาง	2.73	ปานกลาง	2.77	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.01	ปานกลาง	2.93	ปานกลาง	2.90	ปานกลาง	2.95	ปานกลาง

85

ที่มา: จากการศึกษา

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากในด้านที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในด้านราคาที่พัก สภาพของที่พัก และความปลอดภัยของแหล่งที่พักอาศัย แต่ในด้านความสะดวกในการเดินทางมีความพึงพอใจปานกลาง สำหรับความพึงพอใจในด้านบริการสาธารณะมีความพึงพอใจปานกลาง แต่มีความพึงพอใจน้อยในส่วนของเรื่องอายุวิซ่าสำหรับผู้พำนักระยะยาวและการต่ออายุวิซ่า ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แต่มีความพึงพอใจมากในเรื่องของอัยาศัยไมตรีที่ดีของคนท้องถิ่น และการอยู่ร่วมกับคนท้องถิ่น ส่วนความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยคะแนนความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันดีกว่าการติดต่อกับหน่วยงานราชการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ประการที่สองเพื่อวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ และประการที่สามเพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นในการพำนักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณ และมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปที่พักแบบการพำนักระยะยาว(Long Stay)ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 ตัวอย่าง โดยแยกเป็น 3 กลุ่มตามระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งได้ดังนี้ กลุ่มอยู่ระยะสั้น ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 55 ตัวอย่าง กลุ่มอยู่ระยะปานกลาง ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้ง 1 - 5 ปี จำนวน 104 ตัวอย่าง กลุ่มอยู่ระยะยาว ได้แก่ กลุ่มที่มีระยะเวลาการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งมากกว่า 5 ปี จำนวน 41 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ในช่วง 61 - 70 ปี มีสถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพก่อนเกษียณเป็นพนักงานบริษัทเอกชนหรือห้างร้าน มีรายได้เฉลี่ยก่อนเกษียณประมาณ 157,000 บาทต่อเดือน เมื่อเกษียณอายุจากการทำงานแล้วมีแหล่งรายได้มาจากเงินบำนาญ รายได้เฉลี่ยหลังเกษียณอายุหรือรายได้เฉลี่ยปัจจุบันประมาณ 85,000 บาทต่อเดือน ปัจจัยที่ส่งผลให้เลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ แยกเป็น 2 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยผลักดัน(Push Factors) ที่ทำให้เกิดความต้องการพำนักระยะยาวในต่างประเทศมากที่สุดคือ ปัจจัยค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น ปัจจัยดึงดูด(Pull Factors) จากลักษณะของจังหวัดเชียงใหม่ ส่งผลให้เลือกมาพำนักระยะยาวมากที่สุดคือ ค่าครองชีพของจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่นมาก สำหรับพฤติกรรมพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เลือกที่พักเป็นคอนโดมิเนียม นิยมพำนักบริเวณย่านช้างเผือก สันติธรรม ตลาดสมเพชร โดยพำนักกับคู่สมรส ด้านค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการพำนักประมาณ 47,000 บาทต่อเดือน เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายการพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นพบว่าลดลงร้อยละ 54.39 โดยค่าใช้จ่ายที่สำคัญ ได้แก่ ค่าที่พักลดลงคิดเป็นร้อยละ 62.39 ค่าอาหารลดลงจากที่ประเทศญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 47.14 สำหรับค่าใช้จ่ายที่ลดลงมากที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายด้านค่า

ไฟฟ้าและค่าน้ำ เนื่องจากค่าไฟฟ้าต่อหน่วยที่ประเทศแพงกว่าประเทศไทยมาก สำหรับคุณภาพชีวิต โดยเปรียบเทียบระหว่างฟาร์มที่ประเทศญี่ปุ่นและจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตในการฟาร์มที่ประเทศญี่ปุ่นในระดับดี ขณะที่มีความเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตในการฟาร์มที่ประเทศญี่ปุ่นในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามประเภทคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลาง ซึ่งดีขึ้นจากฟาร์มที่ประเทศญี่ปุ่นที่มีคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจในระดับต่ำ ขณะที่คุณภาพชีวิตด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพ ในการฟาร์มในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนคะแนนที่น้อยกว่าขณะฟาร์มที่ประเทศญี่ปุ่น อยู่ในระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง ส่วนความพึงพอใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากในด้านที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในด้านราคาที่พัก สภาพของที่พัก และความปลอดภัยของแหล่งที่พักอาศัย แต่ในด้านความสะดวกในการเดินทางมีความพึงพอใจปานกลาง สำหรับความพึงพอใจในด้านบริการสาธารณะมีความพึงพอใจปานกลาง แต่มีความพึงพอใจน้อยในส่วนของเรื่องอายุวิซ่าสำหรับผู้ฟาร์มระยะยาว และการต่ออายุวิซ่า ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แต่มีความพึงพอใจมากในเรื่องของอสังหาริมทรัพย์ที่ดีของคนท้องถิ่น และการอยู่ร่วมกับคนท้องถิ่น ส่วนความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยคะแนนความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันดีกว่าการติดต่อกับหน่วยงานราชการ

เมื่อพิจารณารายกลุ่มตามระยะเวลาที่ฟาร์มในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีผลการศึกษาที่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีความแตกต่างเมื่อนำมาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มดังนี้ กลุ่มอยู่ระยะยาวมีสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 71 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.03 ของจำนวนตัวอย่างกลุ่มอยู่ระยะยาว ข้อมูลด้านรายได้ กลุ่มอยู่ระยะปานกลางมีรายได้เฉลี่ยมากที่สุดประมาณ 165,000.00 บาทต่อเดือน ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยรายได้ก่อนเกษียณของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะสั้นมีรายได้เฉลี่ยหลังเกษียณมากที่สุดประมาณ 89,500.00 บาทต่อเดือน แสดงว่าผู้ที่มีรายได้หลังเกษียณน้อย จะใช้เวลาฟาร์มระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละครั้งนานกว่าผู้ที่มีรายได้หลังเกษียณมาก แหล่งที่มาของรายได้หลังเกษียณ กลุ่มอยู่ระยะยาวจะมีรายได้จากแหล่งอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 31.71 เป็นค่าร้อยละที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้จากค่าเช่าบ้าน คิดเป็นร้อยละ 84.62 แสดงว่ากลุ่มอยู่ระยะยาวจะให้ผู้อื่นเช่าบ้านของตนที่ญี่ปุ่นแล้วเลือกมาฟาร์มระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่แทน

ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูด พบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวจะให้ความสำคัญกับปัจจัยผลักดันด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะสั้นและกลุ่มอยู่ระยะปานกลางจะให้ความสำคัญกับปัจจัยผลักดันด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น ใกล้เคียงกับความต้องการเริ่มต้นชีวิตใหม่หลังเกษียณ ส่วนปัจจัยดึงดูด พบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้นให้ความสำคัญกับปัจจัยการมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามสูงกว่ากลุ่มอื่น ขณะที่กลุ่มอยู่ระยะยาวจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความ

ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสูงกว่ากลุ่มอื่น ในส่วนของพฤติกรรมการพำนัก พบว่า หากกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการพำนักแต่ละครั้งเป็นเวลานาน จะมีจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกที่พักเป็นบ้านเดี่ยวเช่าเพิ่มขึ้น และเลือกพำนักในบริเวณนอกเขตตัวเมืองเชียงใหม่เพิ่มขึ้นด้วย ด้านค่าใช้จ่ายกลุ่มระยะสั้นจะมีจำนวนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ น้อยที่สุด ประมาณ 44,000.00 บาทต่อเดือน แต่เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนค่าร้อยละพบว่า กลุ่มอยู่ระยะยาวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยการพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่นลดลงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.32 แสดงว่าความแตกต่างของค่าใช้จ่ายที่ลดลง ทำให้กลุ่มตัวอย่างพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้น

สำหรับคุณภาพชีวิตพบว่า กลุ่มอยู่ระยะสั้นจากเดิมขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นมีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับดี ส่วนกลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาวมีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ เมื่อมาพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับของคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มอยู่ระยะยาวมีผลคะแนนคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็น 28.13 คะแนน ผลคะแนนดังกล่าวสอดคล้องผลการศึกษาปัจจัยผลักดันซึ่งกลุ่มอยู่ระยะยาวให้ความสำคัญกับปัจจัยผลักดันด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด เมื่อกลุ่มดังกล่าวได้รับการตอบสนองเมื่อมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้มีคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจดีขึ้นมากที่สุดจึงพำนักในแต่ละครั้งเป็นระยะเวลาานกว่ากลุ่มอื่น ขณะที่คุณภาพชีวิตด้านสังคม มีผลคะแนนน้อยกว่าขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ผลคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มยังคงอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นระดับเดียวกับพำนักที่ประเทศญี่ปุ่น โดยภาษาและการติดต่อสื่อสารเป็นปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสังคม และกลุ่มอยู่ระยะยาวพบปัญหาการติดต่อสื่อสารมากที่สุด เนื่องจากการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มอยู่ระยะยาวจะมีการกระจายตัวพำนักอยู่รอบนอกตัวเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งชุมชนท้องถิ่นมีคนที่มีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นหรือภาษาอังกฤษน้อยกว่าในตัวเมือง คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมพบว่ากลุ่มอยู่ระยะปานกลางและกลุ่มอยู่ระยะยาวมีระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงจากระดับดีขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นระดับปานกลางเมื่อพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ โดยปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ คือ ความแออัดของชุมชน ปัญหาการจัดการขยะ และการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก ส่วนคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีระดับคุณภาพชีวิตเปลี่ยนแปลงจากระดับดีขณะพำนักที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นระดับปานกลางเมื่อพำนักในจังหวัดเชียงใหม่ โดยปัญหาสำคัญของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ คือ ขาดความไว้วางใจในสถานพยาบาลของจังหวัดเชียงใหม่ และความสะดวกในการเข้าถึงสถานพยาบาล

ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ มีความพึงพอใจในด้านที่พักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่มาก ความพึงพอใจในด้านบริการสาธารณะปานกลาง แต่มีความพึง

พื่อน้อยในส่วนของเรื่องอายุวิซ่าสำหรับผู้พำนักระยะยาวและการต่ออายุวิซ่า ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมปานกลาง แต่มีความพึงพอใจมากในเรื่องของอัตราศัษย์ไมตรีที่ดีของคนท้องถิ่นและการอยู่ร่วมกับคนท้องถิ่น ความพึงพอใจในด้านการติดต่อสื่อสารปานกลาง โดยคะแนนความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันดีกว่าการติดต่อกับหน่วยงานราชการ

5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยผลักดัน(Push Factor) ที่สำคัญที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณเกิดความต้องการพำนักระยะยาวในต่างประเทศ คือ ปัจจัยด้านค่าครองชีพที่สูงในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยดึงดูด(Pull Factor) ที่พบว่า ปัจจัยดึงดูดที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณเลือกมาพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ คือ ค่าครองชีพของจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าที่ประเทศญี่ปุ่นมาก แสดงให้เห็นว่าจังหวัดเชียงใหม่เป็นสถานที่ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าวได้ ดังนั้นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจึงควรใช้จุดเด่นดังกล่าวเป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์การพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยแสดงให้เห็นถึงข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ เช่น ข้อมูลของสถานที่พักอาศัย สถานบริการทางการแพทย์ ราคาสินค้าที่ในบริ โภคอุปโภค ฯลฯ ในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อให้ข้อมูลและดึงดูดความสนใจของกลุ่มชาวญี่ปุ่นดังกล่าว

2. นอกจากปัจจัยดึงดูดด้านค่าครองชีพของจังหวัดเชียงใหม่ที่ต่ำประเทศญี่ปุ่นมาก พบว่า ชาวญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ที่ใช้เวลาในการพำนักแต่ละครั้งไม่เกิน 1 ปี ให้ความสำคัญกับปัจจัยดึงดูดด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามด้วย ดังนั้นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลสถานที่และข้อมูลด้านการเดินทางท่องเที่ยว เน้นไปที่สถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ รวมทั้งควรจัดให้มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยเป็นการประสานงานกันทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ข้อมูลและการบริการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสังคมของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ชาวญี่ปุ่นมีความเห็นว่าประสบปัญหาด้านภาษาและการติดต่อสื่อสารขณะพำนักในจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องผลการศึกษาความพึงพอใจด้านการติดต่อสื่อสารของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยพึงพอใจการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันมากกว่าการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานราชการ ดังนั้นหน่วยงานราชการจึงควรจัดให้มีหน่วยงานทำหน้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือโดยตรงเพื่อประสานงานกับหน่วยงานราชการอื่นๆแก่ชาวต่างชาติ จะได้ช่วยลดปัญหาที่เกิดจากภาษาและการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ควรจัดหาอาสาสมัครเพื่อสอนภาษาไทยแก่ชาวญี่ปุ่นโดยไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สนใจ ซึ่งอาจเข้าไปสอนตามชมรมต่างๆของชาวญี่ปุ่นที่พำนักในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อช่วยให้มีพื้นฐานด้านภาษาไทยสำหรับใช้สื่อสารได้

4. ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ชาวญี่ปุ่นมีความเห็นว่าจังหวัดเชียงใหม่มีสภาพแวดล้อมชุมชนที่ค่อนข้างแออัด รวมทั้งประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนที่อยู่อาศัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ของชาวญี่ปุ่นที่พบว่า ผลคะแนนพึงพอใจสิ่งแวดล้อมและมลภาวะในจังหวัดเชียงใหม่ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมอื่น จึงควรมีการจัดสร้างที่พักอาศัยเป็นย่านชุมชนสำหรับชาวญี่ปุ่น โดยเฉพาะ เพื่อจะได้จัดสภาพแวดล้อมของที่พักอาศัยและการดำเนินชีวิตให้มีความคล้ายคลึงกับที่ประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด

5. ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพพบว่า ชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ขาดความไว้วางใจในสถานพยาบาล จึงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสถานพยาบาลทั้งของรัฐบาลและเอกชนมีการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้ชาวญี่ปุ่นได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานพยาบาล เพื่อสร้างความไว้วางใจด้านสถานพยาบาลในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งควรจัดให้มีล่ามภาษาญี่ปุ่นเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้ารับบริการทางการแพทย์

6. สำหรับผลการศึกษาความพึงพอใจของชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ชาวญี่ปุ่นไม่พึงพอใจเรื่องอายุวิชาที่ได้รับมากที่สุด เนื่องจากมีความเห็นว่าวิชาสำหรับผู้เกษียณอายุที่ต้องการพำนักระยะยาวในประเทศไทยมีอายุ 1 ปี ซึ่งน้อยเกินไป ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรนำปัญหาดังกล่าวพิจารณาศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการขยายอายุวิชา โดยอาจเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่ชาวญี่ปุ่นนิยมไปพำนักระยะยาวมากที่สุด เพื่อดึงดูดใจและอำนวยความสะดวกแก่ชาวญี่ปุ่นที่ต้องการพำนักระยะยาวทั้งในจังหวัดเชียงใหม่หรือจังหวัดอื่นๆในประเทศไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เอกสารอ้างอิง

- กรมการกงสุล. (2558). การขอเอกสารเดินทาง วีซ่าประเภท O – A. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม, 2558, จาก <http://www.consular.go.th/main/th/services/1287/19769-การตรวจลงตราสำหรับคนต่างชาติดที่อายุ-50-ปีขึ้นไป-เข.html>
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2556). สถิตินักท่องเที่ยว. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มีนาคม, 2558, จาก <http://www.tourism.go.th/home/listcontent/11/221/276>
- จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ และ เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ. (2547). ความต้องการและความพึงพอใจของชาวต่างชาติในการพำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2550). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชุตินา อู่ประเสริฐ. (2556). แบบจำลองสมการโครงสร้างของอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชนวัต คองประเสริฐ. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประเภทของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์. (2546). ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์
- ประนอม โอทกานนท์. (2554). ชีวิตที่สุขสมบูรณ์ของผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปุลณรัตน์ มณีบุตร. (2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มิวรา โคชิจิ. (2555). บทบาทของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- โมโมโกะ ทากิซาวะ. (2552). **คุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาว เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วันวสา วิโรจนารมย์. (2551). **การประมาณอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลพาแนลแบบไม่นิ่ง**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิไล โทโมคะ. (2547). **ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นให้มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สิตางค์ เหลือขันธ์. (2553). **พฤติกรรมทางเลือกที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุของชาวญี่ปุ่นที่มาท่องเที่ยวพำนักระยะยาว กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเคหการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และคณะ. (2555). **คุณภาพชีวิต การทำงาน และความสุข**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส จำกัด
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). **ข้อมูลประชากรโลก**. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มีนาคม, 2558, จาก <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/AllAboutPopulation/World-TH.htm>
- สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย. (2558). **สถิตินักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวในเมืองไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม, 2558, จาก <http://www.th.emb-japan.go.jp/jp/consular/zairyuto.htm>
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2556). **สถิติ สตม**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม, 2558, จาก <http://www.immigration.go.th/>
- สุคนธ์พร ดวงแก้ว. (2558). **การปรับตัวทางสังคมและวัฒนธรรมของคนญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย**. วารสารญี่ปุ่นศึกษา
- แสงเดือน รตินธร. (2555). **ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวจีนในการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทย**. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, ปีที่ : 18 (ฉบับที่ 1), 84-104
- อิซาโยะ คิโนชิตะ. (2545). **การย้ายถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นที่พักอาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- Long Stay Foundation Japan. (2007). **เกณฑ์ในการเลือกจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวของชาวญี่ปุ่น**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม, 2558, จาก <http://www.longstay.or.jp/>

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

独立した研究のアンケート調査

チェンマイにロングステイしている日本人の行動及び生活の質について

このアンケート調査は、独立した研究の「チェンマイにロングステイしている日本人の行動及び生活の質」というテーマにおけるデータを収集する為に作成されました。ご協力を頂いた回答は、チェンマイ大学経済学部のミス パンティラー・トーグプールの研究に引用するデータとなりますので、実データのご回答をお願いします。なお、ご回答の情報は、秘密情報として保持され、研究にのみ引用されることを保証します。

ぜひご協力をお願いします。お時間いただきましてありがとうございました。

用語の定義	30日以上チェンマイにロングステイしている日本人
-------	--------------------------

記入方法の説明
最も当てはまる情報又はご意見を選択項目の 内に ✓ をつけ、

空欄にその内容を記入して下さい。

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

回答者の一般情報

- 1.性別 男 女
- 2.年齢 50-60才 61-70才 71才以上
- 3.婚歴 未婚 既婚 別居/離婚/寡

4.学歴

- 中・高等学校卒業 又はその同等レベル 大学卒業 又はその同等レベル
 修士の学位以上 又はその同等レベル

5.日本での職業

- 公務員/ 国営企業の職員 会社員/ 商店のスタッフ
 自営 労働員
 農家 その他 ご記入下さい _____

6.日本での月収はどのぐらいでしたか。 _____ /月

7.日本での生活費用は1か月にどのぐらいかかりましたか。 _____
/月

生活費用の内容は、次に分けて下さい。

- 1) 宿泊費 _____ /月
- 2) 食費 _____ /月
- 3) 電話 / インターネット代 _____ /月
- 4) 光熱費 / 水道料金 _____ /月
- 5) 交通 / 燃料費 _____ /月
- 6) その他の個人的な費用 _____ /月

8.チェンマイにどのぐらい在留していましたか。 _____

9.チェンマイに初めて来たのはいつでしたか。 _____

そして、来る度にどのぐらい在留しますか。 _____

10.今回は只今からチェンマイに引き続き居住する予定はどのぐらいですか。

11. タイ国以外の外国にロングステイしたことがありますか。

- あります 国名 _____ 在留期間 _____
 ありません

12. タイには、チェンマイ以外の県にロングステイしたことがありますか。

- あります 県名 _____ 在留期間 _____
 ありません

13. 海外にロングステイしたくなった要因を教えてください。優先順位で番号を示して下さい。1=最も優先度の高い項目で、6=最も優先度の低い項目とします。

- 日本での生活費が高い。
..... 停年後の収入が低減したので、生活費に対して充分ではない。
..... 停年後の第2の人生を送りたい、又は海外で生活したい。
..... 知人に海外ロングステイに関するアドバイス/説得を受けた。
..... 日本政府に海外ロングステイを促進されている。
..... 日本の夏/冬季を離れて、気分転換がしたい。

14. 現在、どの地域に住んでいますか。 _____

そして、どんな住む所ですか。

- 借り家 コンドミニアム
 アパート/マンション その他 ご記入下さい _____

15. 現在、誰と住んでいますか。

- 一人暮らし 配偶者 子孫/親戚
 友達 恋人 その他 ご記入下さい _____

16. 現在の月収はどのぐらいですか。 _____

17. 現在の収入源はどこからですか。(一つ以上回答できます)

- 年金 預金/貯金
 家族からの補助金 その他 ご記入下さい _____

18. タイ国での生活費用は平均で1か月にどのぐらいかかりますか。 _____

生活費用の内容は、次に分けて下さい

- 1) 宿泊費 _____ /月
- 2) 食費 _____ /月
- 3) 電話 / インターネット代 _____ /月
- 4) 光熱費/ 水道料金 _____ /月
- 5) 交通 / 燃料費 _____ /月
- 6) その他の個人的な費用 _____ /月

19. チェンマイにロングステイしたくなった要因を教えてください。優先順位で番号を示して下さい。1 = 最も優先度の高い項目で、6 =最も優先度の低い項目とします。

_____ チェンマイの生活費は日本のよりずっと安い。

_____ 気象条件や環境が良好で、日本とあまり異なるらない。

_____ 綺麗な観光地がある。

_____ 生命・財産の安全性に安心できる。

_____ 便宜施設が完全に整えられている。

_____ 地方の面白くて綺麗な伝統・文化がある。

_____ 地元の人々は豪快で気立てが良い。

_____ 官民両方にもニュースや情報をよく周知されている。

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ロングステイの生活の質について日本とチェンマイ県を比較するパーツ。

記入方法の説明 最も当てはまる情報又はご意見を選択項目の に をつけ、
空欄にその内容を記入して下さい。

生活の質	日本		チェンマイ	
	はい	いいえ	はい	いいえ
1.居住地が安全である。				
2.生命・財産の安全性に安心できる。				
3.頼りにできる知人がいる。				
4.希望通り友人に会うことができる。				
5.趣味やクラブ活動の参加ができる。				
6.伝統文化を好んでいる。				
7.地元の人々は気立てが良くて、やさしい。				
8.言葉によるコミュニケーションの問題はない。				
9.気候が良い。				
10.穏やかで、混雑していないまちである。				
11.住宅地とコミュニティの環境がきれい。				
12.住宅地での廃棄物の管理がよく出来ている。				
13.便宜施設が容易に利用できる。例、銀行、交番、レストラン、売店など。				
14.交通が便利で、安全。				
15.医療機関の利用が便宜である。				
16.信用できて、コミュニケーション問題のない病院がある。				
17.自分で出かけることができる。				
18.居住コミュニティの環境が健康にいい。				

チェンマイロングステイへの満足度

記入方法の説明 最も当てはまる情報又はご意見を選択項目の 内に ✓をつけ、
空欄にその内容を記入して下さい。

質問項目	満足度				
	最も高い	高い	普通	低い	最も低い
1.チェンマイの家賃					
2.チェンマイの住宅の状態					
3.チェンマイの住宅の安全保護システム					
4.住宅からの交通の便利さ					
5.日常生活上や観光の為の交通の便利さ					
6.病院、銀行など公共サービス利用の便宜					
7.受取れたビザの有効期間とビザ更新の便宜					
8.政府機関からの支持					
9.チェンマイ県民の優しさ／性格					
10.地元の人々との共同生活					
11.チェンマイに居住する時の生命・財産の安全性					
12.チェンマイの環境／汚染問題					
13.チェンマイの社会情勢					
14.日常生活のコミュニケーション					
15.コミュニケーションの問題により政府機関との連絡					

チェンマイロングステイの観光についての提案

1.

2.

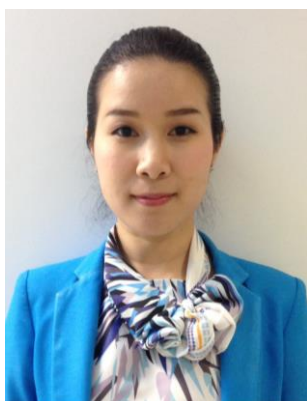
3.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวกัญทิลา ทองพูล
วัน เดือน ปีเกิด	8 มีนาคม 2525
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ โรงเรียนสวนบุญ โฉมปถัมภ์ ลำพูน ปีการศึกษา 2542 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2546
ประสบการณ์	2550 - ปัจจุบัน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่อาวุโสผู้ช่วยผู้จัดการธุรกิจสินเชื่อ 2547-2550 เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล บริษัท LTEC (FUJIKURA) จำกัด

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
rights reserved